

WIADOMOŚCI HANDLU ZAGRANICZNEGO

*informacje
polityczno-
gospodarcze*

B.1. SIER. 1952

ROK III

1952

Nr. 32 (67)

Tylko do użytku służbowego

S P I S R Z E C Z Y
/ ważniejsze informacje /

	<u>str.</u>
I. POLITYKA GOSPODARCZA	
Związek Radziecki Wyniki wykonania państwowego planu rozwoju gospodarki narodowej RSFSR w II kwartale 1952 r.	1
Bułgarska Rep.Ludowa Wykonanie planu gospodarczego na II kwartał 1952 r. .	3
Czechosłowacja Wykonanie planu gospodarczego w I półroczu 1952 r. ..	6
Mongolska Rep.Ludowa Wielkie sukcesy rolnictwa-przemysłu i górnictwa	7
Niemiecka Rep.Demokratyczna Przekroczenie wykonania planu gospodarczego na II kw. 1952 r.	9
Rumuńska Rep.Ludowa Wykonanie planu gospodarczego w II kwartale 1952 r. .	12
Węgierska Rep.Ludowa Wykonanie planu gospodarczego w II kwartale 1952 r. .	13
Belgia Sytuacja gospodarcza	15
Niemcy zachodnie Sytuacja gospodarcza	21
Szwajcaria Sytuacja gospodarcza	25
Turecja Sytuacja gospodarcza	29
Wielka Brytania Sytuacja gospodarcza	30
Afganistan Sytuacja gospodarcza	37
Indonezja Sytuacja gospodarcza	40
II. UMOWY HANDLOWE I PIĘTNICZE	51
III. REGLAMENTACJE OBROTÓW HANDLOWYCH	59
IV. CŁA	65

Redakcja i administracja:

Polska Izba Handlu Zagranicznego, Warszawa, ul. Hoża 35, tel. 8-98-90

Kraje obozu pokoju

ZWIAZEK SOCJALISTYCZNYCH REPUBLIK RAD

Wyniki wykonania państwowego planu rozwoju gospodarki narodowej RSFSR w II kwartale 1952 r.

Urząd statystyczny RSFSR ogłosił komunikat o wykonaniu planu na II kwartał b.r. przez RSFSR. Rozwój przemysłu republikańskiego i miejscowego w II kwartale b.r. ilustrują następujące dane:

	Wykonanie planu w %
Ministerstwo Przemysłu Miejscowego	104
Ministerstwo Miejscowego Przemysłu Opałowego	108
Ministerstwo Przemysłu Materiałów Budowlanych	96
Ministerstwo Przemysłu Leśnego ...	99,5
Ministerstwo Przemysłu Lekkiego ..	100,6
Ministerstwo Przemysłu Spożywczego	106
Ministerstwo Przemysłu Mięsnego i Mleczarskiego	96
Ministerstwo Przemysłu Rybnego ...	100,8
Przedsiębiorstwa Przemysłowe Minis- terstwa Transportu Samochodowego	104
Przedsiębiorstwa Przemysłowe Zarządu Przemysłu Poligraficznego, wydawnictw i handlu książkami przy Radzie Ministrów RSFSR	103
Przedsiębiorstwa Przemysłowe Minister- stwa Zdrowia	105
Rada Spółdzielczości Rzemieślniczej	103
Rada Spółdzielczości Rzemiosła Drzewnego	100,1
Centralny Związek Spółdzielni	106

Ogólna produkcja przemysłu republikańskiego i miejscowego RSFSR w II kwartale 1952 roku zwiększyła się w porównaniu z analogicznym okresem ub.r. o 11%, a wydajność pracy robotników zwiększyła się w porównaniu z II kwartałem 1951 r. o 6%.

Kołchozy, stacje maszynowo-traktorowe i sowchozy pomyślnie ukończyły siewy wiosenne, przeprowadzając je na wyższym poziomie agrotechnicznym i w skróconym terminie. Plan zasiewów jarych w 1952 r. został przekroczony zarówno w kołchozach jak i sowchozach.

Zwiększono obszar zasiewu pszenicy i rozmaitych roślin

pastewnych, oraz obszar uprawy owoców, jagód i winogron.

W II kwartale 1952 r. rozwijała się stale hodowla bydła w kołchozach i sowchozach. Na dzień 1 lipca 1952 r. pogłowie bydła i drobiu wzrosło w porównaniu ze stanem z 1 lipca ub.r. następująco: bydło rogate - o 9% w tym krowy - o 12%, nierogaczna - o 20%, owce i kozy - o 15%, konie - o 8%. Ilość drobiu zwiększyła się o 32%.

Pogłowie bydła w sowchozach należących do Ministerstwa sowchozów RSFSR zwiększyło się w tym samym okresie w sposób następujący: bydło rogate - o 7%, w tym krowy - o 11%, nierogaczna - o 7%, owce i kozy - o 12%, konie - o 8%. Ilość drobiu w sowchozach wzrosła o 7%.

W II kwartale b.r. rozwijał się w dalszym ciągu handel radziecki. Po piątej z kolei niższe cen artykułów spożywczych, jaką przeprowadzono w dniu 1 kwietnia 1952 r. zwiększyła się znacznie sprzedaż towarów zarówno w handlu państwowym, jak i spółdzielczym. Zwyżka ta wyniosła 11% w porównaniu z II kwartałem 1951 r.

ALBAŃSKA REPUBLIKA LUDOWA

Wykonanie planu gospodarczego na II kwartał 1952 r.

Według doniesień Albańskiej Agencji Telegraficznej Biuro Statystyczne przy Państwowej Komisji Planowania opublikowało dane dotyczące wykonania planu na II kwartał 1952 r.

Plan ogólnej produkcji państwowych i spółdzielczych przedsiębiorstw przemysłowych wykonany został w 100,3%. Produkcja tych przedsiębiorstw była o 28,3% większa niż w analogicznym okresie ubiegłego roku.

Plan produkcji wykonany według wartości: przez Ministerstwo Górnictwa - w 100,9%, Ministerstwo Przemysłu - w 106,2%, przedsiębiorstwa przemysłu miejscowego - w 118,8%. W II kwartale b.r. przedsiębiorstwa Ministerstwa Górnictwa wyprodukowały o 46,3% więcej niż w II kwartale ub.r., Ministerstwo Przemysłu - o 82,3%, zaś przedsiębiorstwa przemysłu miejscowego - o 116,1%.

Plan produkcji w głównych gałęziach przemysłowych /według wartości/ wykonano w sposób następujący: wydobywanie ropy naftowej - w 100%, węgla brunatnego - w 104,2%, rudy chromu - w 104,6%; plan produkcji wyrobów skórzanych w 109,2%, odzieży - w 106,6%. Plan produkcji spółdzielni rzemieślniczych wykonany został w 122,3%.

Plan transportu wykonano w 105,6% przy czym przewieziono o 34,8% więcej ładunków niż w II kwartale ubiegłego roku.

Plan sprzedaży artykułów powszechnego użytku dla ludności wykonany został w 106,8%. W porównaniu z II kwartałem ubiegłego roku sprzedano ludności o 20,6% więcej towarów.

Ilość robotników i urzędników w podstawowych gałęziach gospodarki narodowej zwiększyła się o 28,1% w porównaniu z

- 3 -

analogicznym okresem 1951 r.

Duży wzrost oszczędności

Szybki rozwój albańskiego życia gospodarczego znajduje swój wyraz również w stałym wzroście wkładów oszczędnościowych. W 1951 r. w kasach oszczędności było ponad 70 mln. leków oszczędności tj. o 67% więcej niż w 1948 r. Oszczędności w ciągu pierwszych czterech miesięcy b.r. są o 169% wyższe niż w analogicznym okresie 1951 r. W okresie tym wydano 12 750 nowych książeczek oszczędności. W celu ułatwienia ludności oszczędzania zwiększono ilość kas oszczędności. W ciągu 1951 r. otworzono 10 nowych kas, do końca roku zostanie otworzonych dalszych 35.

BUŁGARSKA REPUBLIKA LUDOWA

Wykonanie planu gospodarczego na II kwartał 1952 r.

Opublikowany został komunikat Państwowej Komisji Planowania dotyczący wykonania planu gospodarczego Bułgarii na II kwartał 1952 r.

Plan ogólnej produkcji przemysłowej wykonany został w 100,2%. W porównaniu z II kwartałem ubiegłego roku produkcja przemysłowa zwiększyła się o 19,4%.

Pomyślnie wykonały swoje kwartalne plany produkcyjne: Ministerstwo Przemysłu Ciężkiego - 102%, Ministerstwo Przemysłu Lekkiego - 102%, Elektryfikacji - 101%, Transportu - 102% itd.

Przemysł budowy maszyn rolniczych, przemysł cementowy, chemiczny i inne znacznie przekroczyły swoje plany produkcyjne. W porównaniu z II kwartałem ub.r. wyprodukowano o 40% więcej energii elektrycznej, wydobyto o 12% więcej węgla, o 41% więcej rudy, wyprodukowano o 97% więcej surówki, o 14% więcej tkanin bawełnianych, o 19% więcej obuwia, o 20% więcej cukru.

Nowe sukcesy osiągnęło rolnictwo bułgarskie. Siewy wiosenne dokonane zostały na wyższym poziomie agrotechnicznym. Obszar zasiewów roślin przemysłowych został znacznie zwiększony np. bawełny - o 41%, lnu - o 29% itd. Wzmocniła się techniczna baza rolnictwa, gdyż do dyspozycji jego postawiono w II kwartale b.r. 775 nowych kombajnów, 497 traktorów, 423 młocarni, 928 pługów traktorowych itd.

Plan transportu kolejowego wykonany został w 100%, przeciętnego załadunku wagonów w ciągu doby w 100,9%, przeciętny przebieg parowozów w ciągu doby zwiększył się w porównaniu z II kwartałem ubiegłego roku o 4,1%.

Transport wodny wykonał plan przewozu ładunków w 100,8%.

Reforma pieniężna, zniesienie systemu kartkowego na artykuły spożywcze i obniżka państwowych cen detalicznych przeprowadzone przez Partię Komunistyczną i rząd bułgarski

sprzyjały dalszemu rozwojowi handlu państwowego i spółdzielczego. W II kwartale sprzedano ludności ogółem o 14,8% towarów więcej niż w analogicznym okresie ubiegłego roku. Ilość robotników zwiększyła się w porównaniu z II kwartałem 1951 r. o 23 342. Fundusz płac w przedsiębiorstwach przemysłowych, transportowych, handlowych i budowlanych wzrósł w porównaniu z II kwartałem ubiegłego roku o 13%, a przeciętna płaca robotników - o 8%. Wydajność pracy zwiększyła się o 13%.

Założenie Izby Handlowej

W bułgarskim Ministerstwie Handlu Zagranicznego odbyło się niedawno zebranie, na którym w obecności przedstawicieli organizacji gospodarczych, handlowych i społecznych oraz kół naukowych powołana została do życia Izba Handlowa Bułgarskiej Republiki Ludowej.

Minister Handlu Zagranicznego, Ganiew, w przemówieniu swoim podkreślił, że podstawowym zadaniem nowo założonej Izby Handlowej jest rozwijanie i umacnianie stosunków handlowych Bułgarskiej Republiki Ludowej z innymi krajami. Uczestnicy zebrania wybrali Radę Izby Handlowej, która z kolei na swym pierwszym posiedzeniu wybrała Prezydium Izby.

Prezesem Izby Handlowej wybrano Cwietko Banczewa.

CHINSKA REPUBLIKA LUDOWA

Wykonanie planu przemysłu ciężkiego na II kwartał 1952 r.

Gazeta "Żenmińzibao" donosi o wykonaniu planu produkcyjnego przez przedsiębiorstwa Ministerstwa Przemysłu Ciężkiego na II kwartał 1952 r.

Śród 23 podstawowych gałęzi produkcji 17 wykonało plan w 101 - 147,5%, 6 pozostałych w 68,2 - 99,0%. Przeciętny procent wykonania planu w 23 podstawowych gałęziach wynosi 105,7. Plan produkcji stali wykonany został w 114%, wyrobów stalowych - w 110%, surówki - w 99%, silników spalinowych - w 147,5%.

Produkcja przemysłu ciężkiego zwiększyła się ogółem o 4,3%. Spowodowane to zostało przede wszystkim tym, że w II kwartale zasadniczo zakończona została w przedsiębiorstwach walka z korupcją, marnotrawstwem oraz biurokracją i produkcja weszła na normalne tory. Po zakończeniu powyższej akcji w fabrykach chińskich rozwinął się nowy ruch o zwiększenie produkcji i oszczędne zużycie materiałów.

Na froncie walki z powodzią

Nad brzegami Jang Tse, Hoang Ho i innych rzek chińskich rozwija się olbrzymie budownictwo, którego celem jest położenie kresu powodziom. Na robotach hydrotechnicznych pracuje

ofiarnie ponad 10 mln. chłopów i robotników.

Centralny Rząd Ludowy Chin powołał specjalną komisję do spraw budowy systemów hydrotechnicznych. Na cel ten asygnuje się olbrzymie, rosnące z każdym rokiem fundusze. W roku 1951 przekroczyły one 42-krotnie wszystkie fundusze, wyasygnowane na walkę z powodziami przez kuomintangowski rząd w ciągu 22 lat jego władzy.

Miliony chłopów, którzy otrzymali ziemię i zwolnieni zostali od ciężkich czynszów dzierżawnych i zadłużenia u lichwiarzy, z ogromną energią wzięły się do pracy.

Roboty obejmują wiele rzek. Obecnie jednak najważniejszą sprawą jest budowa wałów ochronnych na brzegach rzeki Huaaj He. Rzeką tą posiada 10 wielkich dopływów i ogromną ilość mniejszych. Wraz z wielkimi jeziorami /Siņu, Dunhu i in./ i swymi dopływami tworzy ona rozgałęziony system wodny, który nie ma samodzielnego dostępu do morza, a jedynie wąskim kanałem łączy się z rzeką Jang Tse. W czasie przyboru wód rzeka występuje z brzegów i zalewa olbrzymie obszary ziemi ornej.

Aby uregulować ogromną rzekę, zamierza się zbudować kilka wielkich zbiorników wodnych o łącznej pojemności 5 mlrd. m³ oraz wały ochronne długości przeszło 2 000 km; przewiduje się też pogłębienie łożysk dopływów i samej rzeki na przestrzeni 1 500 km, budowę 100 betonowych tam itp.

W robotach na tym terenie, które rozpoczęto wiosną roku ubiegłego i dotychczas wykonano w połowie, bierze udział około 2 mln. ludzi. W roku ubiegłym zbudowano zbiornik Szimantian w górnym brzegu rzeki Hun He /prowincja Henan/, o pojemności 500 mln. m³ wody, oraz zbiorniki wodne Laohanho, Usunhu, Tsiaotunhu i Tunhu. Zbudowano też tamy na przestrzeni 1 800 km. W roku bieżącym rozmiary robót na rzece Huaaj He znacznie się zwiększyły.

Ogółem w ciągu dwóch lat nad brzegami rzek chińskich zbudowano 11 200 wielkich i mniejszych urządzeń nawadniających.

Na samych tylko głównych rzekach zbudowano 42 000 wałów i tam. Już obecnie widoczne są zbawienne skutki tych robót. Tak np. w prowincji Pinyuan mieszkańcy doliny rzeki Hoang Ho zupełnie zażegnali groźbę powodzi.

Wielkie roboty realizuje się na brzegach Jang Tse. W prowincji Hobej w najbardziej zagrożonych miejscach rozpoczęto budowę tam i zapasowych zbiorników wodnych. Wkrótce zażegnane zostanie całkowicie niebezpieczeństwo powodzi, grożące dotąd stale 530 000 ha gruntów w tym rejonie.

Od dwóch lat rozwija się również budownictwo hydrotechniczne na wybrzeżach rzek Szu He i He. System kanałów, wałów i tam wyzwoli okolicznych mieszkańców od strasznych klęsk żywiołowych. W wyniku zbudowania systemów nawadniających, chłopci w prowincji Szandun i Tsian Su już w roku 1951 zebrali plony dwa i pół raza większe, niż w roku 1950.

Dzięki w porę przeprowadzonym robotom ziemnym przy

wzmocnieniu wałów ochronnych i tam nad brzegami rzek Sitsjan Chan i innych obszar zatapiały przez powódź zmniejszył się z 6 mln. ha w roku 1949 do 1 mln. ha w roku 1951. Należy się spodziewać, że w roku bieżącym obszar ten zostanie zredukowany do zera.

Sukcesy w walce z powodzią świadczą o wzroście siły gospodarczej Chin Ludowych o patriotyzmie chińskich mas ludowych o ich nowym, socjalistycznym stosunku do pracy.

C Z E C H O S Ł O W A C J A

Wykonanie planu gospodarczego w I półroczu 1952 r.

Komunikat Państwowego Urzędu Planowania Republiki Czesosłowackiej, dotyczący I półroczu 1952 r. stwierdza, że produkcja przemysłowa rozwijała się nadal, pomimo że wysokie zadania planu, szczególnie jeśli chodzi o przemysł ciężki nie wykonano.

Plan ogólnej produkcji przemysłowej został wykonany w 98,5%, w tym przemysł ciężki w 96,4%, przemysł lekki w 102,9%, a przemysł spożywczy w 97,7%. Poszczególne gałęzie przemysłowe wykonały plan w sposób następujący:

	w %
paliwa, energetyka	97,8
wydobycie rud i hutnictwo	97,8
przemysł chemiczny	100,6
budowa maszyn ciężkich	100,7
budowa maszyn innych	84,6
przemysł lekki	102,1
przemysł spożywczy	97,1
przemysł budowlany	95,5
przemysł leśny i drzewny	104,8

Z koniunktury wynika, że wielkość produkcji przemysłowej w I półroczu 1952 r. w porównaniu do analogicznego okresu ubiegłego roku zwiększyła się o 18%. W zakładach przemysłu ciężkiego wielkość produkcji przemysłowej wzrosła o 26,6%, w zakładach przemysłu lekkiego o 11%, a przemysłu spożywczego o 7,6%.

W pierwszych 6 miesiącach b.r. socjalistyczny sektor w rolnictwie umocnił się i rozszerzył, tak że socjalistyczne gospodarstwa rolne miały pod uprawą prawie 32% ogólnej powierzchni rolnej. W porównaniu z rokiem poprzednim wyprodukowano o 48,8% więcej maku, o 44,7% więcej lnu i o 8,8% siemienia lnianego. Ilość bydła rogatego zwiększyła się w porównaniu z analogicznym okresem ub.r. o 5%, świń o 22%, owiec zaś o 25%.

Przy końcu okresu sprawozdawczego istniało 6 341 spółdzielni produkcyjnych. Państwowe Ośrodki Maszynowe wykonały plan wiosennych zasiewów w 102,3%.

W pierwszym półroczu 1952 r. inwestycje w gospodarce narodowej stale się zwiększały. W tym czasie oddano do użytku jeden wielki piec i 2 piece martenowskie w nowo zbudowanym kombinacie hutniczym "Klement Gottwald" w Kmicicach. Ogółem w okresie sprawozdawczym ukończono budowę 3 517 obiektów, w tym 538 w przemyśle i transporcie, 747 budynków mieszkaniowych. Wybudowano 9 690 mieszkań, poza tym zaczęto budowę 30 500 dalszych.

W transporcie zwiększyła się ilość ładunków o 11,5%.

Handel zagraniczny Republiki Czechosłowackiej zwiększył się w I półroczu b.r. o 3,4% w porównaniu do analogicznego okresu ubiegłego roku. Udział Związku Radzieckiego i innych krajów gospodarki planowej w ogólnych obrotach handlowych zwiększył się z 58,1% do 67,8%.

Plan handlu detalicznego wykonany został w okresie sprawozdawczym w 102,6%.

Wykonanie planu gospodarczego Słowacji w I półroczu 1952 r.

Słowacki Urząd Statystyczny opublikował komunikat dotyczący wykonania planu gospodarczego na I półrocze 1952 r., według którego produkcja przemysłowa wzrosła ogółem o 22,1% w porównaniu z analogicznym okresem ubiegłego roku. Odpowiada to wyższe o 118,1% w stosunku do 1948 i o 326,8% w stosunku do 1947 r. W poszczególnych gałęziach przemysłu plan wykonano w sposób następujący:

	Wykonanie planu w I półroczu 1952 r. w %
cały przemysł	94,2
przemysł ciężki	88,9
przemysł lekki	100,6
przemysł spożywczy	94,1

MONGOLSKA REPUBLIKA LUDOWA

Wielkie sukcesy rolnictwa, przemysłu i górnictwa

Jeden z pierwszych na Wschodzie krajów, który ostatecznie wyzwolił się z feudalizmu i wyzysku - Mongolska Republika Ludowa - obchodzi 12 lipca 31 rocznicę wyzwolenia. W dzień 12 lipca stał w tym roku pod znakiem wielkich sukcesów gospodarczych, gdyż w 1952 r. kończy się pierwszy plan pięcioletni kraju. Według cyfr nowego budżetu państwowego, jak również na podstawie wyników poprzednich lat sądzić można, że wielkie cele planu zostały osiągnięte o ile nawet nie przekroczone. Już rozwój dochodu narodowego /w cenach porównywalnych; 1 tugryk = 1 rubel/ daje obraz jak bardzo podniosła się stopa życiowa w Mongolii w ciągu ostatnich lat.

1934 -	38,9 mln.	tugryków
1947 -	118,0	" "
1952 -	380,0	" "

Hodowla bydła /konie, wielbłądy, woły, owce, kozy/ jest jak i poprzednio główną gałęzią mongolskiej gospodarki narodowej. Jednakże jest ona nieporównanie wydajniejsza niż przed tym. Już obecnie pogłowie bydła osiągnęło prawie przewidzianą planem liczbę 31 mln. sztuk - przed rewolucją 11,5 mln. - co w przeliczeniu na ilość ludności wynoszącą 1 mln. stanowi ilość nie mającą sobie równej w świecie. Podaż mięsa, mleka, skór itd. zwiększyła się 3-krotnie, wzrosła również ilość gospodarstw mlecznych w całym kraju /1947 r. = 164, 1952 = 283/.

Podkreślić należy, że ponad 140 spółdzielni produkcyjnych przoduje wobec ilościowo jeszcze przeważających gospodarstw indywidualnych. Np. w 1951 r. pogłowie bydła w spółdzielniach produkcyjnych wzrosło o 20,2%, w gospodarstwach indywidualnych zaś zaledwie o 3%.

W przeciwieństwie do gospodarki hodowlanej rolnictwo nie osiągnęło podobnie szybkiego tempa rozwoju. Zaledwie 100 000 ha z 1,5 mln. km² powierzchni kraju zostało uprawione w 1952 r. Jest to jednak dużym postępem w stosunku do 1919 r., kiedy to cała powierzchnia uprawna wyniosła 1000 ha. Kraj importuje jeszcze zboże, lecz już w okresie drugiego planu 5-letniego stanie się w tej dziedzinie samowystarczalny. Obok 12 gospodarstw państwowych również pewna ilość spółdzielni produkcyjnych rozpoczęła uprawę pszenicy, przy czym osiągnięto przeciętnie 20q z hektara.

Znaczne sukcesy osiągnięto w przemyśle i górnictwie. Uwzględnić należy, że w 1919 r. w kraju nie było żadnej fabryki, kopalni i oczywiście żadnego wykwalifikowanego robotnika. Przy stałej pomocy Związku Radzieckiego rozpoczęła wtedy Mongolia rozbudowę tych gałęzi przemysłowych, które niezbędne były dla wykorzystania dużych bogactw naturalnych oraz produktów hodowli bydła. Obecnie największe kopalnie węgla kamiennego w kraju w Nalaicha zaopatruje stolicę Ułan-Bator /80 000 mieszkańców/ w 350 000 ton węgla rocznie. Jest to w porównaniu z 200 000 ton w 1947 r. /w 1931 r. nawet 13 000 ton/ wzrost nadzwyczajny. Nalaicha jest nowoczesnym osiedlem górniczym, wydobywanie węgla jest tam zmechanizowane. Poza tym w górach Hentei i Hangai wydobywane jest w coraz większych ilościach złoto, sól, oraz marmur i inne materiały budowlane. Bogate złoża rudy żelaza i manganu, grafitu oraz metali nie-żelaznych są dotychczas jeszcze nie eksploatowane.

Na początku planu pięcioletniego czynnych było przede wszystkim w Ułan-Bator i na wschodzie kraju - 24 wielkie zakłady i 153 fabryki spożywcze. Największe przedsiębiorstwo - kombinat przemysłowy, urządzony przy pomocy radzieckiej /złożony z zakładów oczyszczania wełny, z fabryki tekstylnej, obuwia i dwóch wielkich garbarni/ dla produkcji filcu, sukna, wyrobów wełnianych i skórzanych, skór, mydła, kleju itp. oraz kombinat mięsny i artykułów spożywczych przekroczyły swój plan produkcji. Przemysł mongolski wyprodukuje w roku bieżącym

- 9 -

towary o wartości ogólnej ponad 280 mln. tygryków w porównaniu z tylko 141,2 mln. w roku 1947.

Również przemysł budowlany odniósł znaczne sukcesy; oddał on w roku ubiegłym do użytku między innymi wspaniałe gmachy siedziby rządu, 4 nowe dzielnice mieszkaniowe w stolicy, 6 elektrowni, jak również wiele szkół, szpitali i klubów. W ciągu planu pięcioletniego inwestowano w budownictwie 253,3 mln. tygryków ze środków państwowych - jest to więcej niż ogólne dochody państwa w okresie pierwszych 15 lat jego egzystencji. Republika liczy obecnie 73 000 robotników i urzędników tj. o 13 000 więcej niż w 1947 r.

W transporcie kraju odgrywają jeszcze dziś dużą rolę wielbłądy, woły i konie. Obok tego istnieją już samochody ciężarowe i samoloty. W roku bieżącym przewieziono transportem samochodowym 132 000 ton towarów tj. trzykrotnie więcej niż w 1947 r. Ułan-Bator posiada szereg nowoczesnych autostrad, które łączą go z odległymi krańcami kraju; istnieją również połączenia lotnicze. W planie pięcioletnim zbudowano jako trzecią linię kolejową, linię Ułan-Bator - Irkuck /ZSRR/; z Pekinem - istnieje już od ubiegłego roku regularna komunikacja lotnicza.

NIEMIECKA REPUBLIKA DEMOKRATYCZNA

Przekroczenie wykonania planu gospodarczego na II kw.

1952 r.

Centralne Biuro Statystyczne przy Państwowej Komisji Planowania opublikowało poniższe dane dotyczące wykonania planu gospodarczego.

Plan produkcji przemysłowej na II kwartał 1952 r. został wykonany w 101,1%. W porównaniu z II kwartałem 1951 r. produkcja zwiększyła się do 113%. W stosunku do II kwartału 1950 produkcja przemysłowa wyniosła 145%.

Państwowe zakłady przemysłowe wykonały plan produkcyjny na II kwartał 1952 r. w 100,8%, zwiększając w ten sposób produkcję do 117% w porównaniu z analogicznym okresem ubiegłego roku.

Poszczególne ministerstwa wykonały plany produkcyjne w sposób następujący:

	<u>w %</u>
Ministerstwo Węgla i Energetyki	110
Ministerstwo Hutnictwa i Górnictwa	105
Ministerstwo Przemysłu Chemicznego	102
Ministerstwo Przemysłu Maszynowego	93
Ministerstwo Przemysłu Lekkiego	98
Ministerstwo Przemysłu Spożywczego	101

Państwowe przedsiębiorstwa przemysłu miejscowego zwiększyły produkcję do 105% w porównaniu z rokiem ubiegłym. Nie

udało się im jednak wykonać planu, przy czym wykorzystanie rezerw miejscowych nie było wystarczające.

W II kwartale roku 1952 przekroczone zostały plany produkcyjne w szeregu ważnych gałęzi m.in. przy produkcji energii elektrycznej, stali surowej, stali walcowanej, węgla brunatnego, brykietów z węgla brunatnego, obrabiarek, wyposażenia dla odlewni, maszyn rolniczych, kwasu siarkowego, nawozów sztucznych, mebli, jedwabiu sztucznego, tkanin bawełnianych, wyrobów dziewiarskich, pończoch, margaryny i spirytualii.

W stosunku do II kwartału 1951 r. produkcja niektórych wyrobów podniosła się w sposób następujący:

II kwartał 1951 = 100

energia elektryczna	108
koks przemysłowy	118
brykiety z węgla brunatnego ..	108
ruda żelazna	158
surówka żelazna	203
stal surowa w blokach	129
elektro-stal /stal wytwarzana w piecu elektrycznym/	154
stal walcowana na ciepło	113
wyposażenie hutnicze	185
wyposażenie dla kopalń i zakła- dów flotacyjnych	124
wyposażenie dla przemysłu paliw	131
budowa samochodów i traktorów	129
soda kalcynowana	161
soda żrąca	115
fosfaty	114
benzyna dla motorów	158
cement	117
meble	120
jedwab sztuczny	113
włókna sztuczne	127
bielizna dziana	124
wyroby dziewiarskie	110
obuwie skórzane	120
masło	123

W odniesieniu do produkcji maszyn ciężkich i obrabiarek plan II kwartału nie został wykonany.

W pierwszym półroczu 1952 r. Koszty własne w przemyśle państwowym /bez przemysłu budowlanego/ spadły o 40% w porównaniu z rokiem ubiegłym.

Wydajność pracy robotników zatrudnionych w produkcji w przemyśle państwowym zwiększyła się w II kwartale 1952 r. w stosunku do analogicznego okresu 1951 r. o 12%.

Ilość zatrudnionych w przemyśle w II kwartale 1952 r. zwiększyła się o 5,7% w porównaniu z II kwartałem ub.r. w przemyśle zaś państwowym - o 7,4%. Szczególnie poważnie zwiększyła się ilość inżynierów, techników i praktykantów. Siewy

wiosenne w państwowych gospodarstwach rolnych oraz w gospodarstwach indywidualnych zostały przeprowadzone pomyślnie.

W okresie od 10 czerwca 1951 do 3 czerwca 1952 pogłowie bydła osiągnęło następujący stan:

	<u>w %</u>
konie	100,5
bydło rogate ogółem	105
w tym:	
krowy	112
nierogaczna ogółem	141
w tym:	
maciory	133
owce	112

Plan produkcji mleka został wykonany w II kwartale 1952 r. w 98,3%, co w porównaniu z rokiem ubiegłym stanowiło wyżkę o 24%.

Zwiększyła się znacznie ilość mięsa dzięki pomyślnemu rozwojowi pogłowia bydła.

W II kwartale 1952 r. ilość przewiezionych towarów wzrosła do 114% w porównaniu z analogicznym okresem ubiegłego roku,

Dokonane inwestycje wyniosły w I półroczu 1952 r. 135% w porównaniu z analogicznym okresem ub.r. Zadania planowe nie zostały jednak wykonane, gdyż projekty były sporządzone zbyt późno, a kosztorysy - zanadto wysokie.

Inwestycje ministerstw wzrosły w I półroczu 1952 w porównaniu z I półroczem ub.r. w sposób następujący:

	<u>w %</u>
Ministerstwo Hutnictwa i Górnictwa	131
Ministerstwo Węgla i Energetyki:	251
Centralny Zarząd Węglowy,	
Centralny Zarząd Energetyki	166
Centralny Zarząd Przemysłu Chemicznego ...	145
Ministerstwo Przemysłu Budowlanego	264
Ministerstwo Budowy Maszyn	122
Ministerstwo Przemysłu Lekkiego	104
Ministerstwo Transportu	174
Ministerstwo Oświaty	139
Ministerstwo Zdrowia	125

Państwowy przemysł budowlany wykonał swój plan w II kwartale 1952 w 114%.

Obroty handlu zagranicznego Niemieckiej Republiki Demokratycznej zwiększyły się w II kwartale 1952 r. do 124% w porównaniu z II kwartałem ub.r. Udział importu we wzroście obrotów wyniósł 125%, eksportu - 122%.

Plan obrotów towarowych w handlu detalicznym wykonany został w II kwartale 1952 r. w 105%.

Zaopatrzenie ludności pod względem ilości zostało znacznie zwiększone. W I półroczu b.r. w stosunku do analogicznego okresu ub.r. wzrost zaopatrzenia w najważniejsze dobra konsumcyjne kształtował się w sposób następujący:

	<u>%</u>
mięso i wyroby mięsne	138
ryby i przetwory rybne	113
tłuszcze	116
mleko	107
jaja	150
bielizna dziana	122
pończochy i skarpetki	124
obuwie skórzane	148

Sukcesy osiągnięte przez gospodarkę państwową dały rządowi Niemieckiej Republiki Demokratycznej możliwość podniesienia płac robotnikom wykwalifikowanym w najważniejszych gałęziach przemysłu, jak również majstrom, naukowcom, oraz technikom i przygotowania odpowiednich podwyżek w innych gałęziach na rok 1953.

RUMUNSKA REPUBLIKA LUDOWA

Wykonanie planu gospodarczego w II kwartale 1952 r.

Według opublikowanego w dniu 24 lipca przez prasę rumuńską komunikatu Państwowej Komisji Planowania oraz Głównego Urzędu Statystycznego plan ogólnej produkcji przemysłowej w II kwartale roku 1952 został wykonany w 101,8%. Poszczególne ministerstwa wykonały ogólny plan w sposób następujący: Ministerstwo Hutnictwa i Przemysłu Chemicznego - w 102,8%, Przemysłu Węglowego i Naftowego - w 99,5%, Energetyki i Przemysłu Elektrotechnicznego - w 105,2%, Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych - w 102,5%, Przemysłu Lekkiego - w 105,4%, spółdzielnie rzemieślnicze - w 106,7% itd. Ogólna produkcja przemysłowa w II kwartale b.r. zwiększyła się o 21,1% w porównaniu z analogicznym okresem ub.r. Wydajność pracy wzrosła odpowiednio o 13,5%.

Plan przewozów wykonany został przez wszystkie rodzaje transportu w 101,7%.

W I półroczu 1952 r. - stwierdza komunikat - przemysł Rumunii wyprodukował szereg nowych rodzajów towarów. Ponad plan wyprodukowano wielką ilość towarów powszechnego użytku. Produkcja zakładów przemysłu miejscowego wyniosła w II kwartale 142,2% w porównaniu z analogicznym okresem 1951 r.

Dalsze sukcesy osiągnięto w rolnictwie, szczególnie jeśli chodzi o sektor socjalistyczny. W porównaniu z rokiem ubiegłym obszar zasiewów zwiększył się o 100 000 ha.

Znacznie przekroczono plan zasiewu lnu, buraka cukrowego i roślin leczniczych. Spółdzielnie produkcyjne i państwowe gospodarstwa rolne osiągnęły dalsze zwiększenie zbiorów zbóż

i innych roślin. Komunikat podkreśla znaczny wzrost mechanizacji rolnictwa. W II kwartale stworzono 20 nowych stacji maszynowo-traktorowych.

W okresie tym sprzedano ludności znacznie więcej artykułów spożywczych i przemysłowych niż w I kwartale b.r.

Ogólna suma inwestycji osiągnęła 140,6% w porównaniu z analogicznym okresem ub.r. Zwiększyło się również budownictwo inwestycyjne.

Plan ogólnej produkcji przemysłowej na I półrocze wykonany został w 102,3%. Ogólna produkcja przemysłowa w I półroczu 1952 r. zwiększyła się w porównaniu z analogicznym okresem ub.r. o 20,7%, suma inwestycji w gospodarce narodowej zwiększyła się o 33,3%.

WĘGIERSKA REPUBLIKA LUDOWA

Wykonanie planu gospodarczego w II kwartale 1952 r.

Węgierskie Centralne Biuro Statystyczne opublikowało komunikat o wykonaniu planu narodowego na II kwartał 1952 r.

Ogółem przemysł fabryczny wykonał plan na II kwartał w 101,7%, w tym: przemysł ciężki - w 101,8%, lekki - w 101,5%, spożywczy - w 105,4%, górniczy - w 100,7%, hutniczy w 102,8%, przemysł maszynowy - w 100,2% itd.

W porównaniu z analogicznym okresem ub.r. wielkość produkcji fabrycznej wzrosła o 23,5%, w tym przemysłu ciężkiego - o 29,6%, lekkiego - o 10,9%, spożywczego - o 33,7%. W I półroczu 1952 r. produkcja fabryczna była o 26,8% większa niż w analogicznym okresie ub.r.

Znacznie zwiększyła się w porównaniu z II kwartałem ub.r. produkcja węgla /o 22,7%/, surowki i stali /o 15,8%/, tokarek /o 2,4%/, ciężarówek /o 176,1%/, motorów Diesla /o 282,8%/.

Przemysł budowlany wykonał plan II kwartału w 95,8%, w porównaniu jednak z analogicznym okresem ub.r. wielkość jego produkcji zwiększyła się o 23,5%. Powierzchnia zasiewów jęczmienia ozimego zwiększyła się w porównaniu z II kwartałem 1951 r. o 51 300 ha zasiewów pasz - o 57 000 ha. Obszar zasiewów bawełny osiąga obecnie prawie 45 600 ha.

Ogólna powierzchnia państwowych gospodarstw rolnych zwiększyła się w porównaniu z analogicznym okresem o 41,4%, w tym powierzchnia uprawna - o 42,8%. W P.G.R. znacznie zwiększyło się поголовіе bydła: koni - o 74,1%, bydła rogatego - o 75,1%, nierogacizny - o 47,6%. Państwowe gospodarstwa rolne wyprodukowały w II kwartale b.r. o 76,3% więcej mleka w II kwartale ub.r. i dostarczyły państwu ponad dwukrotnie więcej mleka. Ilość traktorów i ciągników w państwowych gospodarstwach rolnych zwiększyła się w porównaniu z analogicznym okresem ub.r. o 41,3%. Ośrodki maszynowe zwiększyły w ciągu roku ilość kombajnów 3,5 krotnie, żniwiarek - o 25%, a młocarek - o 45%.

Koleje przekroczyły roczny plan przewozu ładunków o 1,7%.

W II kwartale nadal trwała zniżka cen.

We wszystkich gałęziach węgierskiej gospodarki narodowej stale wzrastała ilość robotników i urzędników. W przemyśle fabrycznym i w budownictwie ilość zatrudnionych zwiększyła się o 74 000 osób, w tym kobiet o 39 000. Płace robotników w przemyśle fabrycznym /niezależnie od podwyżki płac uchwalonej 1.XII.1951 r./ zwiększyły się w porównaniu z analogicznym okresem ub.r. o 22,8%.

Suma inwestycji wzrosła w porównaniu z analogicznym okresem odpowiednio o 27,6%.

W ciągu II kwartału b.r. oddano do eksploatacji szereg nowych przedsiębiorstw. Dużo przedsiębiorstw rozbudowano i unowocześniono.

Europejskie kraje kapitalistyczne

BELGIA

Sytuacja gospodarcza

Handel zagraniczny

W uzupełnieniu naszych danych odnośnie kształtowania się belgijskiego handlu zagranicznego w maju b.r. /por. "WHZ" 26/61/ podajemy dalsze informacje na ten temat.

Bilans handlu zagranicznego w maju zamknął się saldem dodatnim. Import w tym miesiącu spadł z 10.43 mln.fr.b. w kwietniu na 9.980 mln. fr.b. Po raz pierwszy od września ub.r. suma przywozu nie osiągnęła 10 mld. W maju ub.r. wartość importu przekroczyła 11 mld. fr.b. Eksport majowy uległ zwykle w porównaniu z poprzednim miesiącem i, jak już podawaliśmy, wyniósł 10,7 mld. fr.b. Cyfra ta pokrywa się mniej więcej z eksportem w maju 1951 r. Wiadomą jest jednak rzeczą, że eksport ten, poczynwszy od marca b.r., ma duże trudności, aby utrzymać swój poziom osiągnięty w lecie ub.r. Od sierpnia 1951 r. do marca 1952 r. eksport belgijski przekraczał w każdym miesiącu sumę 11 mld.fr.b. Te duże przychody z eksportu mają swoje podłoże przede wszystkim w niezwykle korzystnej sytuacji rynkowej dla stali i wyrobów żelaznych. Wysoka koniunktura dla stali, stanowiąca czynnik bardzo doniosły nie tyle w gospodarce Belgii, ile raczej w jej handlu zagranicznym, była w stanie do ubiegłej wiosny kompensować niedobory w eksporcie belgijskiego przemysłu tekstylnego, który pracuje w mniej korzystnych warunkach. Od tego czasu sytuacja rynkowa ciężkiego przemysłu stała się chwiejną. Oczywiście, luka spowodowana wstrzymaniem eksportu stali amerykańskiej powiększyła w dużej mierze szanse eksportu stali z Belgii. Zniżka cen, dająca się już odczuć w belgijskim przemyśle stalowym, wobec strajku w przemyśle stalowym USA, w maju nie wykazywała dalszego pogłębienia.

Struktura towarowa handlu zagranicznego Belgii, jeśli chodzi o ważniejsze grupy towarowe, przedstawiała się w maju b.r. w porównaniu z kwietniem b.r. następująco:

/ w mln. frank. belg./

	Import		Eksport	
	kwiecień	maj	kwiecień	maj
metale i wyroby metal.	-	-	4.458	4.987
wyroby włókiennicze	1.204	1.141	1.478	1.390
artykuły pochodzenia mineralnego	2.057	1.973	767	908

	/w. mln.fr.belg./			
	Import		Eksport	
	<u>kwiecień</u>	<u>maj</u>	<u>kwiecień</u>	<u>maj</u>
Wypożyczenie maszynowe	985	1.049	677	764
artykuły chemiczne	-	-	840	749

W czerwcu b.r. eksport belgijski uległ natomiast bardzo wielkiemu spadkowi, wynosząc 9.634 mln.fr.belg. /11.887 - w czerwcu 1951 r./. Cyfra ta jest najniższa od stycznia 1951 r. Import belgijski wyniósł w tym miesiącu 9.068 mln.fr.b. W rezultacie belgijskie saldo czerwcowe miało nadwyżkę w wysokości 566 mln. fr.b.

Jeśli chodzi o spadek belgijskiego eksportu w czerwcu b.r., to zaznaczyć się on przede wszystkim na odcinku wyrobów metalowych. Eksport ich w czerwcu spadł do 4.219 mln.fr.b. Ponadto należy tu dodać, że w czerwcu nastąpiło pogłębienie się depresji na światowym rynku żelaza i stali. Miało to, oczywiście, bezpośredni wpływ na zmniejszenie tempa produkcji belgijskiej. Produkcja żelaza lanego spadła w czerwcu na 380.000 ton /w maju 402.000 ton/, produkcja zaś surówki spadła z 421.400 na 390.600 ton. Jak donoszą ponadto z kół przemysłowych, zamówienia wpływają coraz wolniej, terminy dostaw stają się coraz krótsze, ceny zaś stale spadają. Jest rzeczą jasną, że odbija się to bardzo ujemnie na kształtowaniu się handlu zagranicznego.

Eksport na odcinku artykułów włókienniczych wykazuje w dalszym ciągu pozycję niekorzystną. Utrzymywał się on na niskim poziomie, wynosząc 1.382 mln.fr.b. Ponadto napotyka on na bardzo silną konkurencję między innymi ze strony Holandii, która na skutek obniżenia płac kalkuluje bardzo nisko swe koszty własne.

Jeśli chodzi o zbyt produktów chemicznych, farmaceutycznych, jak również minerałów, to nie nastąpiły na tym odcinku żadne ważniejsze przesunięcia. Uległ spadkowi natomiast eksport maszyn i artykułów elektrotechnicznych z 760 mln. fr.b. na 645 mln.fr.b. Należy przypuszczać, że chodzi tu o mniej lub więcej przypadkowe wahania koniunkturalne w przeciwieństwie do wyraźnego załamania się zbytu na odcinku branży metalowej.

Jeśli chodzi z kolei o podsumowanie belgijskiego handlu zagranicznego w pierwszym półroczu b.r., to wykazał on nadwyżkę w wysokości 3,3 mld. fr.b. W analogicznym okresie ub.r. miała Belgia saldo ujemne w wysokości 1,5 mld.fr.b. W II półroczu 1951 r. miała Belgia 2 razy większe nadwyżki niż w roku poprzednim. Jakkolwiek przy takim porównaniu należy uwzględnić pewne czynniki sezonowe, jest rzeczą wiadomą, że dodatnie saldo belgijskiego handlu zagranicznego posiada coraz większą tendencję zniżkową.

W chwili obecnej rząd belgijski przystępuje już do podjęcia kroków mających na celu ponowne rozszerzenie wywozu. Jak podawaliśmy już w naszym piśmie we wrześniu 1951 r., rząd belgijski wydał rozporządzenie o wpłacaniu w ciągu

6 miesięcy 5% od sum otrzymanych za eksport do krajów EPU. W marcu 1952 odsetek blokowanych sum, pochodzących z eksportu, wynosił w poszczególnych wypadkach 25%; odnosiło się to w szczególności do pewnych rodzajów półfabrykatów pochodzenia hutniczego, metali nieżelaznych itd.

Agencja Reutersa doniosła ostatnio z Brukseli, że władze belgijskie zniżyły odsetki blokowanych sum, pochodzących z eksportu do krajów EPU - do 20%. Jakkolwiek nie opublikowano dotychczas szczegółów niniejszego rozporządzenia, należy przypuszczać, że sumy, pochodzące z eksportu pewnych towarów, będą zupełnie zwolnione od blokowania.

W tej samej wiadomości czytamy, że podatek eksportowy, który wynosił dotychczas 1 - 3%, zostanie zmniejszony, zaś w szczególnych wypadkach - zupełnie zniesiony.

Jak wynika z tego doniesienia, Belgia, odczuwająca trudności w zbyciu swych towarów, chce za wszelką cenę rozszerzyć ich eksport, nie licząc się z żądaniami Europejskiej Organizacji Współpracy Gospodarczej, domagającymi się hamowania tego wywozu.

Jak donosi ponadto agencja Reutersa, belgijski Instytut Redyskonta i Gwarancji zdecydował udzielanie specjalnych ułatwień kredytowych na finansowanie dolarowych zleceń eksportowych. W ramach nowego zarządzenia, przemysłowcy belgijscy będą mogli uzyskiwać takie kredyty przy maksymalnym oprocentowaniu 4 3/4%, wyłączając opłaty stemplowe.

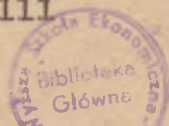
W ten sposób przemysł belgijski będzie w stanie oferować najniższe ceny za zamówienia zagraniczne, płacone w dolarach. Ubezpieczenia związane z otwarciem takich kredytów będą dyskontowane według stawki Banku Belgijskiego 3/4% plus 0,25%, do czego doliczyć należy prowizję 0,25%.

Produkcja

Wskaźniki belgijskie produkcji przemysłowej w okresie pierwszych 7 miesięcy 1952 r. /wg. Agafi/ przedstawiały się następująco /1936-1938 = 100/:

	Węgiel	Stal	Wyroby metal.	Budownictwo
przec. prod. miesięczna 1936-1938	2420	100	259	100
1952:				
styczeń	2668	110,2	450	173,7
luty	2603	107,6	426	154,5
marzec	2736	113,1	459	177,2
kwiecień	2555	105,2	430	166,9
maj	2619	108,2	421	162,5
czerwiec	2333	96,4	391	151,0
lipiec +/-	2100	81,2	375	144,8

+/- dane tymczasowe

	Produk- cja włókien	Chemika- lia	C e m e n t		P a p i e r		Energoia elektr.		Wskaź- nik ogól- ny
	wskazni	wskazni	produkcja w tysia- cach t.	wskaz- nik	produkcja w tysiac. ton	wskaz- nik	produkc. w tysic. ton	wskaza.	
1936 - 1938 r.	100	100	250	100	16.000	100	436	100	100
1952 r.:									
styczeń	136	360,2	276	110,4	22.110	138,2	903	207,1	143,4
luty	109,5	370,0	290	80,0	19.225	120,2	825	189,2	132,4
marzec	111,7	377,9	331	132,4	19.000	118,8	827	189,7	142,6
kwiecień	112,0	163,4	380	152,0	23.000	143,8	771	177,8	135,2
maj	99,3	352,7	403	161,2	15.151	94,7	737	169,0	138,6
czerwiec	91,9	347,1	484	161,6	16.297	101,9	750	172,0	133,5
lipiec *)	83,0	245,2	395	150,0	15.000	93,8	710	162,8	120,8

Wskaźniki belgijskich cen hurtowych w maju i czerwcu b.r. w porównaniu z danymi za kwiecień b.r. przedstawiały się następująco /1948 r. = 100/:

	kwiecień	maj	czerwiec
produkty zwierzęce	389	385	376
produkty roślinne	494	392	382
tłuszcze	369	405	399
artykuły chemiczne	360	359	349
kopaliny	493	485	478
skóry i skórki	344	344	339
kauczuk	382	286	318
drewno	695	657	620
papier	567	549	474
artykuły włókiennicze	405	404	398
materiały budowlane	444	444	443
metale	486	479	472
wskaźnik ogólny	450	445	436

Europejska Unia Płatnicza

Belgijskie saldo dodatnie w Europejskiej Unii Płatniczej było w czerwcu znów nieco wyższe niż w maju i kwietniu. Według danych tymczasowych wyniosło ono 1052 mln. franków belgijskich, tj. około \$ 21 mln. w porównaniu z 876 mln. franków belg. / \$ 17,5 mln./ w maju i 844 mln. frank. belg. / \$ 16,9 mln./ w kwietniu. Ta wyższa salda nie wynikała bynajmniej z bieżących obrotów, lecz wskutek tego, że doliczone zostało oprocentowanie belgijskich wierzytelności w EPU za I półrocze b.r., wynoszących 21.200 mln. franków belg., czyli \$ 424 mln. Po potrąceniu tych procentów w sumie 210 mln. frank. belg., nadwyżka z bieżących obrotów była nieco niższa, niż w każdym z obu poprzednich miesięcy. Zgodnie z zawartymi na II kwartał układami, Belgia może otrzymać całą nadwyżkę czerwcową w złotych lub dolarach. Obciążenie kredytowe nie uległo w II kwartale 1952 r. żadnej zmianie.

+/ dane tymczasowe

Poniższa tabela ilustruje kształtowanie się belgijskich sald z niektórymi krajami EPU:

/w mln. franków belg./					
	kwiecień	maj	czerwiec	1.7.1950 r.	30.6.1952 r.
Niemcy zachodnie	- 354	- 304	- 486	- 4.585	
Austria	+ 20	- 17	+ 86	+ 1.715	
Dania	+ 248	+ 177	+ 190	+ 3.194	
Francja	- 63	- 120	- 235	+ 4.667	
Grecja	+ 52	+ 31	+ 70	+ 1.382	
Włochy	- 97	+ 41	- 23	- 280	
Norwegia	+ 146	+ 142	+ 167	+ 2.593	
Holandia	+ 461	+ 405	+ 453	+ 19.068	
Portugalia	+ 27	+ 25	+ 157	+ 1.242	
Wielka Brytania	+ 350	+ 494	+ 397	+ 11.967	
Szwecja	+ 191	+ 160	+ 182	+ 2.531	
Szwajcaria	- 236	- 264	- 249	- 4.541	
Turecja	+ 99	+ 106	+ 133	+ 1.606	
Razem +	844	+ 876	+ 842	+ 40.559	

G R E C J A

Sytuacja gospodarcza

Handel zagraniczny

Handel zagraniczny Grecji w okresie od stycznia do marca roku bież. przedstawiał się następująco:

/ mln. drachm /

	1 9 5 2 r.	
	styczeń	luty marzec
Import	436.412	-
Eksport	206.793	200.859 157.862

Eksport grecki składa się w 4/5 z produktów rolnych. Choć wyciąż wywóz ich wzrósł w okresie powojennym, to jednak rozwój ten jest mało zadowalający, zważywszy, że wartość tego eksportu nie zwiększyła się, oraz że w tym samym czasie wzrósł trzykrotnie import artykułów rolnych, pomimo wprowadzonych restrykcji importowych.

P r o d u k c j a

Produkcja przemysłowa wzrosła w porównaniu z okresem przedwojennym o 25%. Dotyczy to głównie przemysłu włókienniczego, który zatrudnia obecnie 60.000 robotników. Przerobił on w roku 1951-ym 27.000 ton wełny i bawełny, co wystarczyło na pokrycie zapotrzebowania rynku wewnętrznego. Główną przyczyną tego względnego wzrostu produkcji były brytyjskie zamówienia wojskowe na tkaniny /na sumę \$ 5 mln./, które opóźniły nieco nadejście kryzysu włókienniczego, odczuwanego w całym świecie kapitalistycznym.

Przemysł grecki składa się z małych przedsiębiorstw o bardzo różnorodnej produkcji. Poza tekstyliami wyrabia się w Grecji: cement, nawozy fosfatowe, bakelit, barwniki chemiczne i roślinne, wyroby skórzane, papier, szkło, motory Diesla, motory elektryczne, przedmioty domowego użytku, materiały budowlane, produkty chemiczne i farmaceutyczne itd. Dotychczas nie zdołał przemysł grecki obniżyć do odpowiedniego poziomu kosztów produkcji wyrobów, których jakość również pozostawia bardzo wiele do życzenia, tak że zbyt na nie jest możliwy na rynku wewnętrznym tylko w okresie trwania restrykcji importowych.

Wskaźnik ogólnej produkcji greckiej, który w styczniu roku bież. wynosił /1948 = 100/ 174, spadł w lutym do 169.

S t o p a z y c i o w a

Ogólny wskaźnik kosztów utrzymania w Atenach wynosił w styczniu r.b. 135, w lutym - 137, w marcu zaś 141 /1948 r. = 100/.

Pogłębiający się kryzys gospodarczy w Grecji powoduje wzrastające zubożenie ludności i głód. Bankrutują kupcy, rzemieślnicy, a nawet stare tzw. solidne firmy. Gazeta grecka "Allagi" podaje, że w r.1951 zbankrutowało 8 dużych firm handlowych, a w I półroczu 1952 r. ogłoszono już 21 bankructw. Codziennie zamyka się kilka sklepów.

H O L A N D I A

Sytuacja gospodarcza

Handel zagraniczny

Jak donosi agencja "France Presse", deficyt bilansu handlu zagranicznego Holandii wyniósł w czerwcu b.r. 82 mln. fl.hol., czyli pokrywał się mniej więcej z deficytem majowym.

Deficyt za I półrocze b.r. wyniósł natomiast 300 mln. fl.hol.

Holenderski import w okresie styczeń - czerwiec 1952 r. wyniósł /w mln. f.h./ 4414 wobec 5137 w analogicznym okresie ub.r., eksport wynosił zaś odpowiednio - 4122 i 3425.

W okresie, kiedy Holendrzy uskarżają się na dyskryminowanie eksportu holenderskiego przez szereg państw, szczególnie przez USA /sprawa cła/, minister gospodarki, Brink, złożył niedawno w parlamencie haskim oświadczenie, że Moskiewska Konferencja Gospodarcza stanowi początek nowej epoki gospodarczej.

Holenderski Minister Gospodarki przypomniał, że ZSRR oraz państwa obozu pokoju zawsze były ważnymi dostawcami surowców. Wprowadzie bilans handlowy tych krajów z Holandią jest na ogół ujemny, to jednak Związek Radziecki posiada z nią już wyrównany bilans handlowy. Handel z ZSRR ma więc wszelkie widoki i szanse do dalszego rozwoju.

Produkcja

Kryzys gospodarki holenderskiej, który dotknął głównie przemysł włókienniczy, skórzaný i odzieżowy, rozszerzył się ostatnio na przemysł radiotechniczny i elektryczny, znajdujący się w rękach monopolu Philipsa. W ciągu ostatnich miesięcy zakłady Philipsa ograniczyły bardzo znacznie swą produkcję na skutek zmniejszającego się bez przerwy popytu. Niebawem nastąpić ma masowe już zwalnianie robotników. Pierwsza redukcja obejmuje około 800 osób.

Europejska Unia Płatnicza

Według danych tymczasowych, dodatnie saldo Holandii w EPU wyniosło w lipcu b.r. 145 mln. fl.hol. wobec 60 mln. fl.hol. w czerwcu b.r.

NIEMCY ZACHODNIE

Sytuacja gospodarcza

Handel zagraniczny

Najnowsze dane, nadchodzące z Bonn, stwierdzają, że nadwyżka eksportowa Niemiec zachodnich w lipcu b.r. była mniejsza niż w czerwcu b.r. Wyniosła ona 253 mln.DM wobec 258 mln.DM w czerwcu b.r. Import wyniósł w lipcu b.r. 1235 mln. DM wobec 1120 mln.DM w czerwcu b.r., eksport zaś odpowiednio 1488 mln.DM i 1378 mln.DM. W ciągu pierwszych 7 miesięcy b.r. import był o 13% wyższy niż w takim samym okresie ub.roku, eksport wyższy o 21%.

Te na pozór imponujące cyfry zostały osiągnięte w sposób sztuczny, gdyż - jak przyznaje samo "rządowe" biuro statystyczne w Bonn - połowę zwyżki sumy importu i 3/4 zwyżki eksportu należy przypisać jedynie znacznemu podwyższeniu cen.

Analizując rozwój zachodnio-niemieckiego handlu zagranicznego w I półroczu, "Frankfurter Rundschau" przychodzi do następującej konkluzji: "Gospodarka Niemiec zachodnich w I półroczu znajduje się pod znakiem stagnacji". Na ten sam temat "Hamburger Freie Presse" pisze, co następuje: "Tendencje spadkowe eksportu, które były widoczne w I kwartale b.r., zaostrzyły się jeszcze bardziej, w II kwartale spadek wszelkich zamówień stwarza obawy jeszcze większego ograniczenia eksportu w najbliższej przyszłości." Ponadto, jak stwierdza, "Die Wirtschaft", struktura handlu zagranicznego Niemiec zachodnich nie odpowiada zupełnie potrzebom gospodarki. Przykładowo podajemy, że udział maszyn w eksporcie spadł z 25% przed wojną do 13,4% w 1951 r. Udział przemysłu chemicznego spadł w tym samym okresie porównawczym z 26,6% na 9,7%, przemysłu zaś optycznego - z 40% na 28%.

Nie należy się również liczyć w tej sytuacji ze zwiększeniem się napływu zamówień. "Die Welt", analizując sytuację przemysłu blacharskiego, pisze na ten temat m.in., co następuje:

22

"Przy końcu 1951 r. w sposób bardzo widoczny zaczęły spadać zamówienia w różnych branżach tego przemysłu. Stan ten zaostrzył się jeszcze bardziej w pierwszych miesiącach 1952 r. Ceny spadają, wiele zaś przedsiębiorstw, ze względu na brak zamówień, ogranicza godziny pracy, względnie zamyka swe zakłady. Konsekwencji tej, niepomyslnie kształtującej się koniunktury, nie można jeszcze narazie przewidzieć".

Przewidzieć można natomiast fakt, że walka konkurencyjna na kapitalistycznym rynku światowym będzie przybierała coraz większe rozmiary. Przykładowo podajemy eksport wytworów przemysłu chemicznego, który w I półroczu 1952 r. wyniósł 630 mln. DM, był o 100 mln. DM mniejszy niż w analogicznym okresie ub.r.

Zachodnio-niemiecki przemysł włókienniczy, który na skutek wzrostu ceł oraz dyskryminacyjnych restrykcji importowych ledwie znajduje zbytny w krajach zachodnio-europejskich, napotyka również na rynkach zamorskich, szczególnie zaś na Bliskim Wschodzie, na coraz silniejszą konkurencję brytyjską. Również konkurencja Wielkiej Brytanii, Belgii i USA nie pozwala przemysłowi Niemiec zachodnich znaleźć rynku zbytu w Związku Południowej Afryki.

Przemysł oświetleniowy, który stanowił 15% obrotu zachodnio-niemieckiego z zagranicą, znajduje minimalny zbytny na swych tradycyjnych rynkach w Południowej Ameryce i Afryce. Należy się nawet liczyć z tym, że mimo rozpoczynającego się sezonu nastąpią w tym przemyśle redukcje robotników, co oznacza dalszy wzrost bezrobocia i związany z tym spadek stopy życiowej.

"Bundesverband der Westdeutschen Industrie" wyraża w związku z tym pogląd, iż problem zachodnio-niemieckiego handlu mógłby być rozwiązany tylko przy pomocy wznowionej wymiany towarowej między Wschodem a Zachodem.

Jak donosi "l'Exporteur Francais" z kół zbliżonych do bońskiego "Ministerstwa" Gospodarki, Niemcy zachodnie rozważają podjęcie wymiany towarowej na zasadzie wzajemności z krajami demokracji ludowej. W tych samych kółach podkreśla się wagę, jaką posiadają stosunki handlowe ze Wschodem, tym niemniej "rząd" boński zamierza jednak respektować swoje zobowiązania, dotyczące zakazu eksportu "materiałów strategicznych" do ZSRR i krajów demokracji ludowej.

Ponadto podają oficjalnie z Niemiec zachodnich, że Chiny zawarły z grupą zachodnio-niemieckich firm prywatnych układ handlowy, którego podstawowe warunki były już ustalone na Konferencji w Moskwie. Wymiana towarowa ma osiągnąć sumę 150 mln. rubli /\$ 37,5 mln./. Dostawy z Niemiec zachodnich mają obejmować: chemikalia, celulozę, papier, obrabiarki i inne maszyny, sprzęt elektrotechniczny, instrumenty lekarskie i materiały włókiennicze. W zamian za to Chiny będą wysyłać: rudy i metale lekkie, soję, nasiona oleiste, kukurydzę, bawełnę, skóry, futra i olejki eteryczne. Przypuszcza się, że "rząd" Niemiec zachodnich, który ma wydać licencję na tę wymianę towarową, będzie czynił pewne trudności przy realizacji tego układu.

Produkcja

Według doniesień "New York Herald Tribune" - zachodnio-niemiecka produkcja przemysłowa kształtowała się w czerwcu b.r. w porównaniu z majem b.r. następująco:

	<u>1952 r.</u>	
	<u>maj</u>	<u>czerwiec</u>
Globalny wskaźnik produkcji /wraz z energią elektryczną i budownictwem/	141	144
1936 r. = 100		

	<u>Produkcja poszczególnych gałęzi</u>	
	<u>maj</u>	<u>czerwiec</u>
Wydobycie węgla /w tys.ton/	402	401
surówka i ferrostopy / w tys.ton/	1072	1015
stal w sztabach /w tys.ton/	1250	1187
walcówka/w tys.ton/	870	799
samochody /w tys.szt./		
osobowe	26	25
ciężarowe	9	9
cement /w tys.ton/	1289	1199
tekstylia /w tys.ton/	38	34
energia elektryczna /w mln. kW/	4307	-

Po zniesieniu ograniczeń produkcji hutniczej, przemysłowcy Zagłębia Ruhry przystąpili do wielkiego planu ekspansji. Produkcja stali ma osiągnąć 18 mln. ton w roku 1954, a ponad 20 mln.ton w roku 1957. Już po tempie pracy w I półroczu /7.534.000/ widać, że produkcja stali w r.1952 dojdzie do cyfry 15 mln.ton.

Warunkiem realizacji tego planu są duże inwestycje, których projekt został przedłożony komisji hutniczej O.E.E.C. i uzyskał jej aprobatę. Obejmuje on urządzenia 4-ch walcowni.

Opłaty celne cło importu surówki i stali będą zniesione z wyjątkiem specjalnych gatunków stali.

Gazety zachodnio-niemieckie, zbliżone do kół przemysłowych Zagłębia Ruhry, interpretują wejście w życie układu Schumana jako krok, który "przyniesć powinien pełne równouprawnienie partnerów". Władze planu Schumana winny - jak podkreślają koła gospodarze - "udzielić pełnej wolności partnerowi niemieckiemu w ramach wspólnoty". Koła te są przekonane, że przemysł niemiecki, dzięki zasobom węgla i wysokiej jakości swych wyrobów, potrafi zwycięsko konkurować z wyrobami innych państw. Przemysł zachodnio-niemiecki żąda obecnie możliwości

"zlikwidowania dyskryminującego rozbitcia karteli niemieckich" oraz możliwości pełnego nieograniczonego rozwoju produkcji, "co przecież jest jednym z głównych celów planu Schumana".

Jak oświadczył naczelny dyrektor spółki akcyjnej Rheinpreussen w Homberg na zebraniu akcjonariuszów, "rząd" boński przez uchylene ustawy o gospodarce węglowej oraz przez stworzenie "Węglowej Rady Federalnej" i "Federalnego Związku Węglowego" zamierza sprowadzić produkcję węgla na tory gospodarki wojennej. Zarządzenia te - oświadczył on - mają na celu "uformować" gospodarkę węglową w ten sposób, aby mogła podolać potrzebom dozbrojenia. W związku z tym założono w Essen towarzystwo "Rheinkohle G.m.b.H." jako organizację sprzedaży węgla. Zadaniem tej spółki, której udziały znajdują się w rękach koncernów kopalnianych, jest współpraca przy "wykonywaniu zadań rządowych" w ramach zarządzeń bońskich na odcinku gospodarki wojennej. W spółce tej skoncentrowana jest cała sprzedaż węgla Niemiec zachodnich. Zorganizowano 10 biur sprzedaży w kraju i zagranicą.

Ceny i konsumpcja

Wskaźnik zachodnio-niemieckich cen hurtowych w czerwcu w porównaniu z majem b.r. przedstawiał się następująco /1938 r. = 100/:

	<u>1938 r.</u>	
	<u>maj</u>	<u>czerwiec</u>
wskaźnik ogólny towarów podstawowych	236	264
w tym:		
artykuły żywnościowe	209	208
towary przemysłowe	299	301
wskaźnik kosztów utrzymania	173	170

Zachodnio-niemiecki handel detaliczny napotyka na coraz większe trudności.

W czerwcu b.r. obroty handlu detalicznego spadły przeciętnie o 17%, przy czym obroty artykułami żywnościowymi spadły o 15%, artykułami włókienniczymi - o 26%, odzieżą - o 38%, obuwie - o 34%. Przyczyny tego stanu rzeczy zbadać można na typowym przykładzie przemysłu rybnego, który mimo trwającego sezonu napotyka na różne poważne trudności. Wzrost cen wyposażenia rybackiego oraz niewielkie dochody - czynią połowy nierentownymi. W okresie ubiegłego sezonu koszty własne jednej beczki śledzi wynosiły 55,40 DM, podczas gdy przeciętny cutara z jednej beczki wynosił 56,40 DM. Wszystko przemawia za tym, że stosunek ten nie uległ zmianie również w roku bieżącym.

Europejska Unia Płatnicza

Bank Deutscher Laender komunikuje, że w lipcu b.r. saldo płatnicze na korzyść Niemiec zachodnich w EPU wynosi \$ 57 mln.,

podczas gdy czerwiec zakończył się dla Niemiec zachodnich saldem dodatnim w wysokości \$ 76.500.000.

Niemcy otrzymają w złocie lub dolarach kwotę \$ 29.000.000. W sumie Niemcy zachodnie w okresie od 6 lipca 1950 r. do 31 lipca 1952 r. osiągnęły w EPU nadwyżkę w wysokości \$ 368.800.000.

S Z W A J C A R I A

Sytuacja gospodarcza

Handel zagraniczny

Jak donosi "Neue Zuercher Zeitung", import Szwajcarii w czerwcu b.r. pokrywał się prawie z importem majowym i wy-
niósł /wszystkie dane w mln.fr.szw./ 405,6 wobec 406,0 w maju
b.r., eksport wyniósł zaś odpowiednio 350,4 i 472,3.

Handel zagraniczny Szwajcarii z jej ważniejszymi kontra-
hentami kształtował się w czerwcu następująco /w mln.fr.szw./:

	<u>Import</u>	<u>Eksport</u>
Stany Zjednoczone A.P.	63,2	48,8
Niemcy zachodnie	75,5	36,0
Francja	40,1	29,7
Włochy	35,4	32,6
Belgia	24,4	18,2
Holandia	19,2	10,2
Wielka Brytania	27,2	16,7
Kanada	15,6	5,0
Brazylia	3,0	12,9

Według sprawozdania Szwajcarskiej Naczelnej Dyrekcji Cc2,
odczuwa się "osłabienie wysokiej koniunktury, która ujawniła się
po wybuchu konfliktu koreańskiego, a na pojedynczych odcinkach
gospodarczych osłabienie przybiera nawet cechy rozpoczynającego
się cofania tej koniunktury".

Przywóz w pierwszej połowie 1952 r. w porównaniu z takim
samym okresem roku poprzedniego wykazuje spadek wartości
o 408,7 mln.fr. do ogólnej sumy 2731,2 mln.fr. /13%/, przy
czym ilość przywiezionych towarów obniżyła się w porównaniu
z rokiem ubiegłym o 40.181 wagonów /10-cio tonowych/, czyli
o 8%.

Według grup towarowych, przywóz ze Szwajcarii ilustrują
następujące cyfry:

	<u>Środki żywno- ściowe i pasze</u>	<u>Surowce</u>	<u>Wyroby przem.</u>
	<u>/wartość w mln.fr.szw./</u>		
przeciętne cyfry			
półrocza 1938 r.	223,0	285,0	295,5
I półrocze 1951 r.	783,3	1175,3	1131,3
II " "	570,3	1155,2	1050,1
II " 1952 r.	582,1	1109,4	1039,7

Import środków spożywczych, surowców i wyrobów przemysłowych pozostaje ilościowo poniżej poziomu pierwszej połowy 1951 r.

Na odcinku środków spożywczych i pasz największy spadek przywozu zaznaczył się w zbożach /pszenica, owies, jęczmień pastewny, kukurydza i ryż/ itp., podczas gdy wzrost w tym samym czasie import świeżych owoców i jarzyn, ziemniaków i masy. Import surowców i materiałów produkcyjnych, jak drewno, nawozy, węgiel, żelazo handlowe, smary i surowce chemiczne - wykazują ilościowo największy spadek w porównaniu z rokiem ubiegłym. Podniósł się natomiast w tym samym okresie import surowki, stali surowej i miedzi oraz oleju gazowego i ropy, szyn i podkładów kolejowych.

Import surowców przemysłowych również wykazuje stały spadek w zużyciu materiałów ubraniowych, wyrobów gumowych, bawełny, farb, skór oraz wyrobów z jedwabiu sztucznego i wełny.

Następująca tabelka ilustruje rozwój eksportu według głównych grup towarowych:

	Srodki żywno- ściowe i pasze	Surowce	Wyroby przem.
	/wartość w mln.fr.szw./		
Przeciętne cyfry			
półrocza 1938 r.	39,6	42,9	575,8
I półrocze 1951 r.	82,3	93,2	2069,6
II " "	106,7	100,9	2238,2
I " 1952 r.	97,7	91,3	2061,9

Jak wynika z tabeli, eksport spadł na wszystkich odcinkach poniżej poziomu II półrocza 1951 r.

Z kolei podajemy pełną strukturę towarową szwajcarskiego eksportu w I półroczu 1952 r. w porównaniu z I i II półroczem 1951 roku.

	Wartość eksportu			Ilościowy wskaźnik eksportu		
	I półr. 1951 r.	II.półr. . 1951 r.	I półr. 1952 r.	I półr. 1951 r.	II.półr.. 1951 r.	I.półr. 1952 r.
	(w mln. fr.szw.)			(1938 r. = 100)		
Przemysł włókienniczy						
przędza bawełniana	26,8	35,6	46,8	79	82	103
tkaniny bawełniane	75,5	62,7	55,5	95	71	67
hafty	46,8	48,7	43,7	102	97	83
odpady jedwabiu naturalnego	1,9	1,6	3,4	36	32	47
przędza i z jedwabiu sztucznego	32,5	29,6	35,5	182	145	193
tkaniny z jedw.sztuczni.i natural.	59,5	46,5	48,9	247	191	193
włókna z jedw.sztuczni.i natural.	6,0	5,0	4,7	113	105	87
przędza czosnkowa	5,6	7,0	6,9	141	163	201
tkaniny wełniane	10,6	9,5	7,8	271	245	227
towary dziane	14,7	21,1	12,3	197	272	159
opiełki	19,6	20,5	19,0	206	193	181
przemysł kapeluszniczy	15,3	14,0	17,0	145	128	153
przemysł obuwniczy (w tys.par	572,3	610,4	599,7			
" mln.fr.)	13,9	15,1	13,5	71	69	63

Wartosc eksportu			Ilosciowy wskaznik eksportu		
I połr. 1951 r.	II połr. 1951 r.	I połr. 1952 r.	I połr. 1951 r.	II połr. 1951 r.	I połr. 1952 r.
(w mln.fr.szv.)			(1938 r. = 100)		

Przemysł metalowy

aluminium	27,7	34,7	33,9	57	67	61
maszyny	465,9	496,8	472,6	169	182	176
zegarki w tys. szt.	16970,2	19159,2	16891,8	180	207	181
w mln.fr.	465,6	544,7	499,7			
instrumenty i aparaty	143,9	161,6	152,3	286	315	298

Przemysł chemiczny i farmaceutyczny

wyroby farmaceutyczne	145,1	142,4	148,7	345	380	301
kosmetyki	23,5	240,0	15,6	197	168	139
chemikalia dla użytku przemysłowego	68,5	68,2	48,4	430	385	273
barwniki anilinowe i indygo	150,2	126,2	89,2	194	154	114

Artykuły żywnościowe

sery	41,2	58,5	48,4	73	110	86
mleko skondensowane	2,3	1,3	2,3	53	27	51
czekolada	6,9	10,8	9,5	398	577	479

W porównaniu z pierwszą połową 1951 r., deficyt bilansu handlowego zmniejszył się przede wszystkim w wyniku wymiany towarowej z krajami zamorskimi do sumy 22 mln.fr. /w I połowie 1951 r. niedobór wynosił 343 mln.fr./.

Import z krajów europejskich zwiększył się z 58,9 do 64,3%, podczas gdy eksport do tych krajów pozostał niezmienniony na poziomie 57%.

Obroty handlowe z krajami europejskimi wykazują również w II kwartale 1952 r. w porównaniu z tym samym okresem 1951 r. wzrost nie tylko po stronie importu /64,8% wobec 58,2%/, ale też po stronie eksportu /58,6% wobec 56,9%/.

Import i eksport do poszczególnych krajów

	I m p o r t				E k s p o r t			
	1951 r.	1952 r.	1938 rok	1952 r.	1951 r.	1952 r.	1938 r.	1952 r.
	I półrocze		I półrocze		I półrocze		I półrocze	
	(w mln.fr.szv.)		(w % globalnego importu)				(w % globalnego eksportu)	
	1	2	3	4	5	6	7	8
Niemcy zach.	425,9	491,7	23,2	18,0	182,9	215,4	15,7	9,6
Austria	49,9	51,2	2,1	1,9	58,2	54,1	2,3	2,4
Francja	346,6	258,2	14,3	9,5	181,7	163,8	9,2	7,3
Włochy	196,2	199,8	7,3	7,3	181,0	193,3	6,9	8,6
Belgia-Luksemb.	213,7	171,9	4,3	6,3	143,2	120,4	3,2	5,3
Holandia	96,3	109,4	3,5	4,0	93,1	82,6	4,7	3,7
Wielka Brytania	227,5	171,6	5,9	6,3	92,3	114,9	11,2	5,1
Hiszpania	30,6	29,4	0,3	1,1	33,2	40,4	0,4	1,8
Dania	23,8	33,0	0,9	1,2	32,5	43,1	1,4	1,9
Szwecja	50,9	65,8	1,2	2,4	73,9	77,2	3,1	3,4
Czechosłowacja	47,3	38,7	3,6	1,4	49,2	29,7	3,3	1,3
Turcja	7,0	4,9	0,4	0,2	22,1	29,1	0,3	1,3
Egipt	21,7	12,7	1,6	0,5	16,6	23,6	1,1	1,0
Związek Półd. A fr.	18,2	7,7	0,2	0,3	20,9	23,1	1,1	1,0

	1	2	3	4	5	6	7	8
Indie	23,9	12,2	1,4	0,4	49,5	46,6	1,8	2,1
Chiny	38,5	15,1	0,5	0,6	56,3	31,7	2,1	1,4
Kanada	60,3	91,4	1,5	3,6	34,7	34,5	1,1	1,5
USA	497,9	486,4	7,8	17,8	285,7	297,9	6,9	13,2
Meksyk	27,5	13,7	0,2	0,5	23,6	30,6	0,6	1,4
Antyle Holend.	33,9	34,2	0,1	1,3	1,2	1,4	0,1	0,1
Brazylia	56,1	31,3	0,7	1,1	90,2	88,3	1,3	3,9
Argentyna	59,1	15,4	3,6	0,6	47,0	63,8	2,7	2,8
Australia	31,7	10,7	0,6	0,4	32,5	21,8	1,3	1,0

P r o d u k c j a

Panujące we wszystkich krajach kapitalistycznych przesilenie w przemyśle włókienniczym trwa w dalszym ciągu w Szwajcarii. Przede wszystkim zaznaczył się silny spadek zamówień na rynku towarów wełnianych i niektórych innych.

Na odcinku wyrobów trwałej konsumpcji występują również pierwsze oznaki spadku koniunktury, które zarysują się wyraźniej skoro ujawnią się w całej pełni skutki słabnącej siły kupna. Spadek eksportu, który począwszy od kwietnia bieżącego roku kurczy się w porównaniu z cyfrą poprzedniego roku, pociągnie za sobą ograniczenia w produkcji. Mimo to stan zamówień eksportowych jest w danej chwili jeszcze dość wysoki, tak że poważne następstwa spadającego eksportu ujawnią się dopiero w nadchodzących miesiącach.

Najsilniejszy spadek zaznacza się obecnie, obok przemysłu włókienniczego, w przemyśle chemicznym.

C e n y

Wskaźniki szwajcarskich cen hurtowych w maju i czerwcu b.r. kształtowały się następująco /sierpień 1939 r. = 100/:

	Koniec czerwca 51 r.	Koniec maja 52 r.	Koniec czerwca 52 r.
Artykuły żywnościowe pochodzenia zwierzęcego	201,7	201,7	201,7
artykuły żywnościowe pochodzenia roślinnego	266,4	247,7	248,6
artykuły żywnościowe do przeróbki przemysł.	217,6	199,9	197,0
materiały budowlane	195,7	214,6	214,6
metale	349,5	318,7	311,7
tekstylia, skóry, guma	322,3	253,6	254,0
węgiel, drewno opałowe	224,7	245,8	242,2
materiały pędne i chemikalia	184,1	185,1	185,1
pasza	177,6	180,9	181,5
nawozy, słoma	136,6	143,1	143,9
Wskaźnik ogólny	227,6	220,0	219,9

Europejska Unia Płatnicza

Szwajcaria posiadała w czerwcu bież. roku nadwyżkę w EPU, wynoszącą 22 mln. fr. wobec 6,8 mln.fr. deficytu w maju r.b.

Pozycja szwajcarska w czerwcu b.r. była deficytowa jedynie w stosunku do Francji, Niemiec zachodnich, Włoch i Holandii. Z rozliczenia lipcowego E.P.U. wynika, że Szwajcaria miała saldo dodatnie w wysokości 23,8 mln.fr. Tym samym szwajcarskie saldo kredytowe podniosło się do 494.172.000 fr.

T U R C J A

Sytuacja gospodarcza

Handel zagraniczny

Import turecki w kwietniu r.b. wyniósł 138,2 mln.funt. tur., a eksport - 94,9 mln.funt.tur., w tym zboża wywieziono na sumę 36,8 mln. funt.tur., a tytoniu-za 22,2 mln.funt.tur.

P r o d u k c j a

Produkcja w I kwartale b.r. przedstawiała się następująco:

	rok 1 9 5 2		
	styczeń	luty	marzec
Produkcja węgla /w tys.ton /	411	408	413
produkcja energii elektrycznej /w tys.kW/	81,9	74,3	74,3
produkcja żelaza /w tys.ton/	6,2	6,2	17,2
produkcja surowki i ferrostopów /w tys.ton/	13,6	11,2	13,1
produkcja stali w sztabach i odlewach /w tys.ton/	10,6	11,0	13,6

Turecki Bank Rozwoju Przemysłu otrzymał w r.1950 od Banku Międzynarodowego pożyczkę w wysokości \$ 9 mln. na wydatki "dla rozwoju gospodarki tureckiej". Jednakże jeszcze w ub. roku nawet reakcyjna prasa turecka zaznaczyła, że sytuacja przemysłu i handlu krajowego stale się pogarsza. Główny redaktor jednej z burżuazyjnych gazet tureckich pisał: "Jesteśmy niewolnikami Wuja Sama". Gazeta "Barysz" pisała: "Obcy /amerykański/ kapitał łamie nasze ochronne bariery taryfowe i oporuje nasze rynki. Przenika on do naszego przemysłu i banków narodowych." Dziennik turecki "Akszan" tak określił sytuację: "Nasz rodzimy przemysł bankrutuje, aby zapewnić zyski całej grupie obcych kupców tekstylnych". Zostało to napisane w związku z zezwoleniem rządu tureckiego na wolny przewóz amerykańskich wyrobów włókienniczych - zgodnie z żądaniem USA. W konsekwencji tego już w roku 1950 zostało zamkniętych 15 fabryk włókienniczych.

Czyh w okolicy miasta Bursy i ponad 25 - w okolicy miasta Izmira i Konstantynopola. W innych rejonach Turcji zamknięto również wiele przedsiębiorstw przemysłowych, wskutek czego w ub. roku ilość bezrobotnych osiągnęła cyfrę 2 mln. ludzi.

F i n a n s e

Turcję "uszcześliwiono" nie tylko pożyczką Banku Międzynarodowego; otrzymała ona również "pomoc" marshallowską i 600 amerykańskich "doradców" dla reorganizacji armii tureckiej, budowy baz wojenno-lotniczych, przystani morskich i dróg strategicznych. Postanowiono zamienić Turcję w amerykańską bazę wojenną dla działań skierowanych przeciwko Związkowi Radzieckim. Dziennik turecki "Zafer" pisał w ub. roku, że 85% budżetu tureckiego wydatkuje się na cele wojskowe i na utrzymanie aparatu biurokratycznego. Budżet jest stale deficytowy, a zadłużenie państwa wynosi już 3 mld. funt.tur.

Według ostatniego komunikatu tureckiego Banku Centralnego, tureckie zapasy złota i dewiz wynoszą 583,2 mln.funt.tur., z czego 419,3 mln. w złocie i 163,9 w dewizach.

Zadłużenie dewizowe Turcji wyraża się cyfrą 493,1 mln. funt.tur., wobec czego rezerwy netto wynoszą tylko 90 mln.funt.tur. wobec 335 mln.funt.tur. w końcu roku 1950 i 276 mln. funt.tur. w końcu 1951 r.

Deficyt bilansu płatniczego wzrósł w okresie 5 miesięcy bież. roku do 296 mln.funt.tur., podczas gdy w analogicznym okresie roku ub. bilans ten wykazywał saldo dodatnie.

W I E L K A B R Y T A N I A

Sytuacja gospodarcza

Handel zagraniczny

Według prowizorycznych danych, ogłoszonych przez Brytyjskie Ministerstwo Handlu, ogólna wartość eksportu z Wielkiej Brytanii w lipcu b.r. wyniosła £ 220,8 mln., czyli o £ 27,2 mln. więcej, niż w czerwcu.

Wartość importu ogólnego oceniono na £ 290 mln., czyli o £ 13,6 mln. więcej, niż w czerwcu.

Ujemny bilans widocznych obrotów brytyjskiego handlu zagranicznego w lipcu wyniósł więc £ 69,2 mln. wobec £ 82,8 mln. - w poprzednim miesiącu i £ 78,4 mln. średnią miesięczną w pierwszej połowie roku.

Do sumy ogólnego eksportu lipcowego wliczono wartość reeksportu, który sięgał £ 12,9 mln., tak że wartość właściwego eksportu - £ 207,9 mln. - była o £ 22,6 mln. większa, niż w czerwcu, lecz jednocześnie była poniżej przeciętnej £ 209,3 mln. z drugiego kwartału bież. roku. Średnia dzienna wywozu z Wielkiej Brytanii w lipcu obniżyła się o 9% w sto-

sunku do średniej z drugiego kwartału.

Wartość brytyjskiego wywozu do Ameryki Północnej w lipcu r.b. - £ 25,4 mln. - była o £ 3,3 mln. powyżej średniej miesięcznej z II kwartału. Jednakże eksport do USA, na sumę £ 12 mln. pozostał na przeciętnym niskim poziomie z okresu od kwietnia do czerwca, a wyżkę wykazał jedynie wywóz do Kandy.

Brytyjska prasa gospodarcza wyraża rozczarowanie z powodu spadku średniej eksportu dziennego, oraz podkreśla, że import nie spadł bardziej, niż eksport. "The Financial Times" omawia wyniki lipcowego handlu: - jak sam powiada - z "mieszany mi uczuciami". Wielkość brytyjskiego wywozu w m-cu sprawozdawczym zmniejszyła się ilościowo podobnie jak to miało miejsce w ciągu pierwszego półrocza 1952. Z drugiej strony zmniejszenie deficytu w łącznych obrotach należy przypisać wyłącznie znacznemu zmniejszeniu przywozu. Dziennik stwierdza, że ograniczenia importowe w ciągu najbliższych miesięcy powinny okazać się bardziej skuteczne jeżeli zamierzona przez rząd poprawa bilansu płatniczego pod koniec br. ma być osiągnięta. Ostatnie dane statystyczne wykazują, że obcięcie importu z krajów szterlingowych stanowi - jak dotychczas - zaledwie ułamek tego, co powinno być nastąpić. Jeśli wziąć pod uwagę także handel z blokiem szterlingowym to wówczas ogólny obraz sytuacji pogarsza się, gdyż przywóz ze źródeł szterlingowych w ciągu pierwszego półrocza 1952 wzrósł o 3% w porównaniu z przeciętną zeszłoroczną. O wiele poważniejszy jest fakt, - zauważa pismo, że w rocznym przeliczeniu import z rynków nieszterlingowych w pierwszej połowie br. zmniejszył się o £ 116 mln /obliczany cif/. Aby osiągnąć zamierzone polepszenie bilansu płatniczego, trzeba by zredukować import ze źródeł nieszterlingowych w drugiej połowie br. przeciętnie miesięcznie o około £ 50 mln, w stosunku do pierwszej połowy roku czyli zmniejszyć ten import o przeszło 25%. Lipcowe wyniki handlu w żadnym wypadku nie wróżą takiego stopnia zmniejszania przywozu.

W dziedzinie dalszych restrykcji przywozowych Bank of England wycofał chwilowo ułatwienia, dzięki którym kupcy brytyjscy mogli nabywać surowce dolarowe dla odsprzedaży do krajów EPU za funty szterlingi.

Według dobrze poinformowanych źródeł, wnioski o zezwolenie na tego rodzaju transakcje były tak liczne, iż władze uważały za słusne wstrzymać je na okres miesiąca, zwłaszcza ze względu na zbyt liczne transakcje zbożem.

Jeżeli bowiem zaaprobowane wnioski zostaną zrealizowane, ilość złota jaką Wielka Brytania może uzyskać z pomocą EPU będzie większa niż przewidziano. Marżę stanowi tu \$ 158 mln. Zezwolenia mają ważność jednomiesięczną, a więc w ciągu trzech tygodni po upływie pierwszego miesiąca władze mogą ustalić jakie były rzeczywiste obroty i jeśli będą one zmniejszone to może być przyjęta nowa ilość zgłoszeń.

W uzupełnieniu danych odnośnie do kształtowania się brytyjskiego handlu zagranicznego do lipca br. /por. "WHZ" 30/65/65/podajemy dalsze informacje na ten temat.

"Terms of Trade" /tj. stosunek cen importu i eksportu/ po nieznacznej poprawie w okresie pierwszych czterech miesięcy brzo stał w maju bez zmian, a w czerwcu kształtował się o wiele korzystniej. Wyrażał się on w tym miesiącu cyfrą 95/1951 = 100/ w porównaniu z cyfrą 95 za maj i 105 za czerwiec 1951. Wskaźnik brytyjskich cen eksportowych 106 /1951 = 100/ pozostał w czerwcu niezmienny. Poważny spadek wskaźnika cen wyrobów włókienniczych z 95 do 90 punktów wyrównany został wyższymi cenami wyrobów metalowych i innych produktów gotowych. Wskaźnik globalnego kosztu importu /1951 = 100/ obniżył się z 101 w maju do 99 w czerwcu br. w porównaniu z cyfrą 105 za czerwiec 1951 r. Obniżka ta jednak nie była wywołana spadkiem cen przywozu środków żywnościowych. Wskaźnik cen w imporcie żywności w czerwcu osiągnął w cyfrze 107 najwyższy dotychczasowy poziom w czerwcu 1951 r. wyrażał się cyfrą 102%. Na odcińku cen importu surowców wskaźnik 94 za maj spadł w czerwcu do 92 /w roku ubiegłym 108/ tj. do najniższego poziomu od chwili wybuchu konfliktu koreańskiego. Spadek wskaźnika cen importu wyrobów gotowych z cyfry 105 do 104 wyraźnie związany jest z tendencją spadkową na rynku surowców zwłaszcza, że w statystyce brytyjskiego handlu zagranicznego rafinowane metale i oleje figuruje na liście wyrobów gotowych.

Wyraźna poprawa brytyjskich "Terms of Trade", wynikająca z powyższych danych Ministerstwa Handlu ma ogromne znaczenie dla bilansu płatniczego Wielkiej Brytanii. Wynika to z faktu, że niespójny rozwój stosunku między cenami importu i eksportu w poprzednim okresie spowodował w większej mierze niż jakiegokolwiek inny czynnik wzrost deficytu w brytyjskim bilansie płatniczym. Z drugiej jednak strony spadek cen surowców, w którym leży główna przyczyna powyższego kształtowania się brytyjskich "Terms of Trade" w okresie ostatnich miesięcy, obejmuje w przeważającej mierze "produkty szterlingowe" przede wszystkim kauczuk "zarabiający" największą ilość dolarów w strefie szterlingowej. To też ostatnio zanotowana poprawa w relacji cen brytyjskiego handlu zagranicznego przyjęta została w Londynie wg. "Neue Zürcher Zeitung" z pewnymi zastrzeżeniami.

Sytuacja finansowa

W ciągu lipca Wielka Brytania podwyższyła swe zapasy złota i dolarów o \$ 31 mln. W ten sposób zapasy te ogółem wynoszą obecnie \$ 1.716 mln. Nadwyżkę tę należy przypisać napływowi \$ 61 mln z U.S.A., na które złożyło się \$ 24 mln z tytułu "wsparcia obronnego" oraz \$ 37 mln w ramach umowy, zawartej między ówczesnym kanclerzem skarbu Gaitskellem, a przedstawicielem rządu U.S.A. Katzem, na podstawie której U.S.A. zobowiązały się płacić Wielkiej Brytanii pewne sumy w dolarach dla wyrównania brytyjskiego deficytu EPU.

W lipcu Wielka Brytania wpłaciła do EPU \$ 22,8 mln. z tytułu swego czerwcowego deficytu w Unii. Deficyt ten wynosił £ 17,1 mln minus £ 3,3 mln zapłaconych przez Belgię jako zaliczkę na dostawy brytyjskiej broni.

Omawiając stan brytyjskich rezerw złota i dolarów, "Financial Times" zauważa, iż w sierpniu Wielka Brytania będzie musiała wpłacić Europejskiej Unii Płatniczej mniej więcej cztery razy tyle co w lipcu. Nie otrzyma natomiast, jak to miało miejsce w lipcu, żadnej zaliczki od Belgii z tytułu brytyjskich dostaw broni, ani żadnej wpłaty od USA, które przed wyborami na prezydenta nie będą mogły udzielić żadnej większej pomocy.

Reuter podaje, że w końcu listopada b.r. ma się zebrać w Londynie konferencja premierów Commonwealthu, poświęcona głównie omówieniu przywrócenia wymienialności funta szterlinga. Zanim ta wymienialność będzie mogła być przywrócona - pisze Reuter - muszą być spełnione trzy warunki: 1/blok szterlingowy musi osiągnąć równowagę bilansu handlowego z resztą świata, 2/ następnie osiągnąć dodatnie saldo bilansu płatniczego, 3/ podnieść swe rezerwy złota i dolarów.

Z kolci jednak "Manchester Guardian" publikuje artykuł swego korespondenta z Ottawy, w którym czytamy, że rząd kanadyjski wykazuje mało entuzjazmu dla mającej się odbyć konferencji. Kanada nie śpieszy się również z pomocą gospodarczą dla Wielkiej Brytanii. Korespondent pisze, że koła rządowe w Ottawie uważają, iż w obecnych warunkach nie można będzie osiągnąć żadnych korzystnych rezultatów z takiej konferencji i że dyskusja na temat przywrócenia wymienialności funta jest zbędna dopóki blok szterlingowy nie przedsięwzięnie drastycznych kroków dla zredukowania swego zapotrzebowania na towary i usługi i nie pogodzi się z obniżeniem stopy życiowej swych obywateli. Korespondent "Manchester Guardian", krytykując ostro "zadziwiającą ślepotę" Ottawy wobec konsekwencji, jakieby przyniosło zmniejszenie importu z Kanady do Wielkiej Brytanii, przypomina, że w I półroczu b.r. Kanada miała dodatni bilans handlowy z Wielką Brytanią /231,9 mln. dol./, podczas gdy z resztą świata saldo bilansu handlowego Kanady było ujemne.

Produkcja

Produkcja przemysłowa w Wielkiej Brytanii wzrosła o 6,5% w roku 1949 i o 8,5% w roku 1950 w stosunku do lat poprzednich, a po ostatnim kwartale 1950 r. przestała wzrastać, aby od jesieni 1951 r. wykazać zdecydowaną tendencję spadkową - pisze "The Economist". W okresie kwiecień - maj roku bieżącego produkcja utrzymywała się na poziomie o 2% poniżej poziomu z tychże miesięcy 1951 roku. Pismo przytacza tabelę, którą podajemy niżej i stwierdza, że przynajmniej w połowie wszystkich dziedzin produkcji, łącznie z przemysłem metalowym, spożywczym, górnictwem i przedsiębiorstwami użyteczności publicznej, stopa wzrostu produkcji obniżyła się w porównaniu z zeszłym rokiem, a w niektórych najbardziej ważnych gałęziach wytwórczości jest obecnie niższa, niż rok temu.

Dotyczy to produkcji pojazdów, artykułów włókienniczych, ceramiki i instrumentów precyzyjnych, a więc branż, z których każda jest ważnym eksporterem. Spadek produkcji tekstylnej, odzieżowej i ceramicznej cytowany tygodnik kapitalistyczny

wyjaśnia spadkiem zapotrzebowania w kraju i za granicą.

Przytoczona niżej tabela obrazuje procentowe zmiany w produkcji, przy czym a/ zmiana in minus lub in plus w I-ym kwartale 1952 r. w porównaniu z miesiącami styczeń - luty - kwiecień 1951 r. /kwiecień wybrano zamiast marca, w którym przypadały Święta Wielkiejnocy, b/zmiana in minus lub in plus w I-ym kwartale 1951 r. w porównaniu z I-ym kwartałem 1950 r.

	a/	b/
pojazdy	- 8	+ 2,5
tekstylia	-14	+ 4
odzież	-19	+ 5
porcelana i ceramika	- 3	+13
instrumenty precyzyjne i prod. jubilerska	-15	+13
budowa maszyn, statków, towary elektrotechniczne	+ 6	+10
górnictwo i kamieniołomy	+ 1,5	+ 3,5
gaz, woda, elektryczność	+ 4,5	+ 7
artykuły spożywcze	0	+ 2
wyroby metalowe /nie wymienione osobno/	0	+ 3
żelazo i stal	0	+ 3
metale nieżelazne	+ 4	+16
szkło	+ 6,5	+ 8,5
budownictwo	+ 6	- 4
napoje i tytoń	+ 18	- 3
papier i poligrafika	+ 7	- 2
cegielnie, cementownie itd.	+ 11	+ 9

Tygodnik podaje, że stan zatrudnienia w przemyśle tekstylnym, odzieżowym i ceramicznym zmniejszył się o 200 tys. robotników.

Krytyczna sytuacja Wielkiej Brytanii daje okazję dziennikowi "Financial Times" do opublikowania artykułu na temat mającej się odbyć we wrześniu w Londynie Międzynarodowej Konferencji Przemysłu Bawełnianego. W konferencji mają wziąć udział delegaci z Wielkiej Brytanii, USA, Japonii, Indii i kilku krajów zachodnio-europejskich. Dziennik pisze, że jednym z najważniejszych punktów konferencji będzie omówienie sytuacji wytworzonej w wyniku konkurencji przemysłów bawełnianych krajów demokracji ludowej, a przede wszystkim Czechosłowacji, Węgier i Polski. Pismo podkreśla, że z ostatnich danych Europejskiej Unii Płatniczej wynika, że polska produkcja tekstyliów bawełnianych wzrosła w ub.r. o 9%, podczas gdy w wielu innych krajach europejskich spadła. Tenże "Financial Times" pisze, że nie jest spodziewane na konferencji podjęcie jakiejkolwiek umowy kartelowej, ponieważ nie ma widoków na to, aby umowa taka odpowiadała wszystkim uczestnikom konferencji.

"Times" donosi, że tekstylne obroty hurtowe na rynku wewnętrznym Wielkiej Brytanii spadły w czerwcu b.r. o 29% w porównaniu z majem b.r. Dziennik pisze, że w tej porze roku następuje wprawdzie zazwyczaj sezonowe osłabienie obrotów,

ale że tegoroczny spadek o 29% jest prawie dwa razy wyższy od spadku w ubiegłym roku, który wynosił 15%. To samo pismo donosi również, że produkcja brytyjskiego przemysłu jedwabiu sztucznego, po nieznacznej poprawie w maju b.r., znacznie się obniżyła /o 40%/, osiągając w czerwcu najniższy poziom od września 1945 r. Łączna produkcja wyniosła zaledwie 11,7 mln. lbs, tj. o 7,8 mln.lbs. mniej od produkcji w maju 1952 r. i o 23,2 mln.lbs., tj. 66,4% mniej w porównaniu z produkcją czerwcową ub.r., wynoszącą 34,9 mln.lbs.

Spadek produkcji jedwabiu sztucznego w czerwcu przypisuje się faktowi zamknięcia szeregu fabryk w okresie od 15 maja do 15 czerwca.

C e n y

Ogólny wskaźnik hurtowych cen w Wielkiej Brytanii w czerwcu 1952 r. - jak podaje "Board Trade Journal" - znajdował się prawie na poziomie poprzedniego miesiąca, podczas gdy wskaźnik cen surowców spadł o 5,1 punkta, artykułów żywnościowych zaś - podniósł się o 3,1 punkta. Mięso, ryby i jaja zdrożały ostatnio o 8%.

/1950 r. = 100/

	1 9 5 1		1952 r.
	czerwiec	maj	czerwiec ^{+/}
Wskaźnik ogólny	320,9	327,6	327,5
surowce	379,0	366,8	361,7
metale żelazne	278,6	360,7	360,1
artykuły żywnościowe i tytoń	247,0	279,5	232,6
w tym:			
zboża	287,8	310,8	310,1
mięso, ryby i jaja	162,3	200,1	215,9
inne	299,0	323,4	320,4

Jak podaje "Records & Statistics", wskaźnik brytyjskich cen detalicznych na dzień 17 czerwca r.b. wyniósł 138 /17-go czerwca 1947 = 100/ wobec 135 na dzień 15 maja b.r. Wzrost wskaźnika został głównie spowodowany podrożeniem herbaty, mięsa i produktów mięsnych. Na dzień 19 czerwca 1951 r. wskaźnik ten wynosił 125 punktów.

^{+/} dane tymczasowe.

Afganistanskie kraje kapitalistyczne

A F G A N I S T A N

Sytuacja gospodarcza

Afganistan jest krajem zacofanym, w którym panują jeszcze stosunki feudalne. Posiada on ogromne, mało wyzyskane bogactwa naturalne, w postaci węgla, ropy, drogocennych kamieni, azbestu, grafitu oraz rud żelaza i metali nieżelaznych. Gospodarka jego jest w dużym stopniu uzależniona od kapitału obcego.

Ponad 90% ludności trudni się rolnictwem. W okresie ostatnich paru dziesiętników lat afganistańska gospodarka poczęła nabierać cech kapitalistycznych. Powstały banki, zaczątki nowoczesnego przemysłu kapitalistycznego oraz ulepszono drogi.

Przemysł, transport samochodowy, handel zagraniczny i w znacznej mierze wewnętrzny znajdują się w rękach monopolistycznych towarzystw /tak zwanych "szirkietów"/, których akcjonariuszami są oprócz rządu m.in. - szach, ministrowie, wielcy kupcy, chanowie, obszarnicy i wyższe duchowieństwo, wyzyskujący bezlitośnie masy pracujące. W roku 1949 istniało około 50 towarzystw akcyjnych z ogólnym kapitałem 750 mln afganistów; obecnie liczba ich wzrosła do 70.

W trzecim dziesięcioleciu XX wieku Afganistan był w dużej zależności od kapitału angielskiego, jednak już w końcu tego okresu zaczął przenikać kapitał niemiecki, usiłując ograniczyć wpływy brytyjskie. Przed wybuchem drugiej wojny światowej Niemcy otrzymali koncesje na eksploatację niektórych surowców mineralnych, dostarczając jednocześnie temu krajowi pożyczek oraz maszyn i urządzeń dla fabryk i zakładów przemysłowych, uzbrojenia dla armii afganistańskiej, oraz budując szosy strategiczne. Podczas drugiej wojny gospodarka afganistańska przeszła ciężki okres, wskutek bardzo znacznego zmniejszenia się handlu zagranicznego i dużych wydatków na uzbrojenia. W ostatnich latach wojny po jej zakończeniu poważnie wzmożło się przenikanie kapitałów anglo-amerykańskich.

Obcy kapitaliści, udzielając krajowi lichwiarskich pożyczek, domagają się koncesji na eksploatację ropy naftowej, budują - szczególnie w okęgach graniczących z Z.S.R.R. - szosy, lotniska i inne obiekty mające znaczenie strategiczne. Zmieniając Afganistan w kolonię, anglo-amerykańscy imperialiści starają się - podobnie jak w swoim czasie faszysty niemieccy - wykorzystać kraj ten jako bazę przy realizacji swych agresywnych planów wobec Z.S.R.R.

Handel zagraniczny

Ponieważ Afganistan jest krajem wybitnie rolniczym, zatem i eksport jego składa się przeważnie z produktów rolnych: owoców, bawełny, wełny, orzeszków ziemnych, roślin lekarskich, sierści wielbłądziej, skór owczych, kozlich, karakułowych oraz dywanów i budulca.

Odbiorcami produktów afganistańskich są: Indie, Pakistan, Związek Radziecki, Iran oraz Stany Zjednoczone. Inne rynki są mało dostępne dla Afganistanu. Przed drugą wojną światową kraj ten utrzymywał stosunki handlowe z wieloma krajami europejskimi i azjatyckimi, po wojnie zaś utracił z nimi kontakt, natomiast zdobył rynek U.S.A. dla swojej wełny i dywanów.

Dywany i skóry eksportuje się również do Wielkiej Brytanii. Ostatnio zainstalowano afganistańskie przedstawicielstwo handlowe w Niemczech zachodnich i innych krajach zachodnioeuropejskich, które pertraktują już nawet o zawarcie umów handlowych. Przeciętny roczny eksport Afganistanu składa się z następujących artykułów: skórki karakułowe - 2,5 mln sztuk, inne - 1,02 mln sztuk, owoce suszone i świeże - 50.000 ton, jelita baranie - 460.000 t, przędza wełniana - 5.500 t, dywany - 80.000 m² do 100.000 m².

Najpoważniejszymi dostawcami towarów importowych do Afganistanu są Indie, Pakistan, Związek Radziecki, Iran, Japonia, Stany Zjednoczone i kilka krajów europejskich.

Celem uzyskania równowagi bilansu handlowego, rząd afganistański postanowił z jednej strony rozwijać przemysł, co da możliwość zwiększenia wywozu, z drugiej zaś strony zamierza wprowadzać stopniowo ograniczenia importowe i liczy na to, że w niedługim czasie kraj będzie sprowadzał z zagranicy tylko niezbędne towary, do których zalicza się maszyny przemysłowe, środki transportowe, maszyny rolnicze i drukarskie, instrumenty chirurgiczne i lekarskie, tkaniny, produkty naftowe, oleje, urządzenia telegraficzne i telefoniczne.

Przeciętny import roczny maszyn przemysłowych i rolniczych wynosi 1 - 1.500 ton, tkanin 6.500 - 7.500 ton, ropy naftowej 3,5 mln galonów, maszyn drukarskich 1.000 - 1200 ton, herbaty 2.000 - 2.300 t, materiałów elektrotechnicznych 50 - 60 ton, lekarstw 180 - 200 ton itd. Przewóz takich artykułów jak wyroby fajansowe, wazy metalowe, tytoń, instrumenty chirurgiczne, skóry itp. wyraża się cyfrą 12.000 - 12.500 ton rocznie, a środków transportowych /samochody i rowery/ 2.500 do 3.000 sztuk, na ogólną sumę 600 - 800 mln afganisów /1 \$ = 16,8 afganisów/.

Produkcja

Produkcja Afganistanu dzieli się na produkcję rolną, na którą składają się: zwierzęta, owoce świeże i suszone, bawełna, wełna, skóry owcze, mięta lekarska, skórki kozie i owoce różnego rodzaju, skóry surowe, produkty drzewne, zboże, pszenica, fasola, ryż, jarysiny, jelita baranie i inne oraz na produkcję przemysłową, która daje następujące artykuły: dywany

różnych rodzajów, kamienie łupane i ryte, cukier, jedwab, tkaniny bawełniane /12 mln m. rocznie/. Tkaniny wełniane /600 tys. m. rocznie/. Przedsięwzięto środki zmierzające do powiększenia tej produkcji m.in. przeznaczono \$ 27 mln na rozwój tkalni, oraz zakupiono zagranicą i zainstalowano szereg nowych maszyn włókienniczych. Zaprojektowano również rozbudowę przemysłu energetycznego w Kabulu, a poza tym przewiduje się wzrost produkcji energii elektrycznej w najbliższej przyszłości do 31.000 kWh, co pozwoli na wykorzystanie jej dla celów przemysłowych.

E G I P T

Sytuacja gospodarcza

Handel zagraniczny

W uzupełnieniu informacji z Nr. 16/51 W.H.Z. o handlu zagranicznym Egiptu w r. 1951 podajemy jego strukturę geograficzną /sumy - w mln funtów egipskich/

I M P O R T

	r. 1950		r. 1951	
	suma	udział procentowy	suma	udział procentowy
Ogółem	212,7	100,0	242,0	100,0
w tym:				
Wielka Brytania	41,3	19,4	41,9	17,3
Stany Zjedno-				
ozone A.P.	12,6	5,9	27,5	11,4
Francja	20,8	9,8	20,3	8,4
Indie	5,6	2,6	5,4	2,2
Włochy	15,5	7,3	15,7	6,5
Australia	12,9	6,0	18,7	7,7
Niemcy zachodnie	6,1	2,9	9,8	4,0
Japonia	1,2	0,6	1,2	0,5
Holandia	8,3	3,9	8,2	3,4

E K S P O R T

Ogółem	175,4	100,0	203,5	100,0
w tym:				
Wielka Brytania	38,1	21,7	39,0	19,2
Stany Zjedno-				
ozone A.P.	15,4	8,8	19,5	9,6
Francja	14,7	8,4	20,0	9,9
Indie	21,9	12,5	29,9	14,7
Włochy	14,9	8,5	16,2	8,0
Australia	0,7	0,4	1,9	0,9
Niemcy zachodnie	5,5	3,1	8,6	4,2
Japonia	5,4	3,0	14,7	7,2
Holandia	6,3	3,6	2,7	1,3

Obroty egipskiego handlu zagranicznego w I kwartale br. wykazały deficyt w wysokości Ł.E. 13,7 mln wobec dodatniego salda bilansu handlowego, wyrażającego się cyfrą Ł.E. 27,8 w analogicznym okresie r.ub.

Import Egiptu wynosił w tym czasie ogółem Ł.E. 59,2 mln w porównaniu z Ł.E. 54,1 mln w I kwartale r. 1951, eksport zaś łącznie z reeksportem - Ł.E. 45,6 mln wobec - Ł.E. 1,9 mln w takim samym okresie r. 1951.

P r o d u k c j a

W egipskim przemyśle włókienniczym, który zatrudniał zawsze największą ilość robotników fabrycznych dał się szczególnie ostro zauważyć wpływ ogólno-światowego kryzysu tekstylnego. Pomimo, że import wyrobów włókienniczych pokrywa normalnie 10% zapotrzebowania egipskiego rynku wewnętrznego, pewna ilość fabryk została unieruchomiona, inne zaś zmniejszyły swą produkcję, co spowodowało wzrost bezrobocia.

Na podstawie tymczasowych danych oblicza się, że zbiory pszenicy będą w roku bież. niższe niż w r. ub. Spowoduje to konieczność znacznego importu zbóż chlebowych, co wywoła nowe trudności dewizowe oraz konieczność sprowadzania drogich ~~zbóż~~ importowanych po cenach subsydiowanych.

F i n a n s e

Globalne inwestycje obce bez Kanału Suezkiego, szacowane są na przeszło 350 mln Ł. W ciągu roku 1951 emisja banknotów wzrosła z Ł.E. 191 mln do Ł.E. 211 mln, czyli wzrosła o Ł.E. 20 mln.

I N D O N E Z J A

Sytuacja gospodarcza

Handel zagraniczny

W roku 1951 udział kauczuku, ropy naftowej i koncentratów cyny stanowił 71,6% wartości całego wywozu indonezyjskiego. Jak wynika z poniżej podanej tabeli, obroty handlu zagranicznego tego kraju wzrastają i wartość ich w r. 1951 przekroczyła wartość z r. 1950 o 68,5%. Wzrost ten spowodowany został przeważnie wyższą ceną, gdyż jeśli chodzi o wagę eksportu, to wzrosła ona w r. 1951 tylko o 6% w porównaniu z rokiem 1950, importu zaś zmniejszyła się o 9%.

Stosunek cen importowych do eksportowych był w roku 1950 bardziej korzystny dla Indonezji, niż w r. 1951. Pogorszył się on wskutek polityki monopolistów, kierowanej na obniżenie wysokich cen surowców, jak również w wyniku wyższej cen towarów importowanych przez Indonezję takich jak: tkaniny, nawozy

sztuczne, maszyny i urządzenia przemysłowe. Struktura towarowa handlu zagranicznego Indonezji w r. 1951 była następująca:

/ilość w tys. ton, wartość w mln rupii indonez./

	1950 ilość	suma	1951 ilość	suma
Ogółem	8.446	2.954	8.956	4.676
w tym:				
kaczuk	695	1.281	779	2.379
z czego:				
z plantacji	179	355	211	772
z gospodarstw chłop- skich	516	929	568	1.607
ropa naftowa i jej produkty	6.045	557	6.068	663
koncentraty cyny /wg. zawartości metalu/	44	185	32	308
kopra	292	219	525	488
olej palmowy	115	99	98	126
herbata	31	103	45	139
kawa	14	57	24	81
tytoń	13	98	13	104
pieprz	7	81	3	44
kapok	8	23	5	18
skóry i skórki	3	22	4	26
kora chinowa	3	6	8	18
chinina	0,2	4	0,3	4
olejki eteryczne	0,4	6	0,4	12

Eksport kaczuku, którego udział w wywozie stanowi ca połowę jego wartości, wzrósł w roku 1951 o 12% pod względem ilościowym, a o 84,5% pod względem wartościowym w porównaniu z r. 1950. W dużym stopniu wpłynął na to fakt, że rząd indone-zyjski, po zawarciu długoterminowych umów na dostawę tego surow-
ca, począł popierać rozwój plantacji kaczuku w formie udziela-
nia subsydii na ten cel. Co się tyczy eksportu kaczuku, produ-
kowanego przez drobne gospodarstwa chłopskie, to spadł on znacz-
nie, do czego w dużej mierze przyczyniła się polityka amerykań-
skiej, rządowej organizacji "General Service Administration",
która od początku roku bieżącego nabywa w Indonezji kaczuk,
pochodzący wyłącznie z plantacji.

Wobec tego, wiele drobnych gospodarstw nie mogąc znaleźć
zbytu na ten towar, z powodu dyskryminacji w stosunku do państw
obozu pokoju/przechodzi na uprawę roślin zbożowych, a przedsię-
biorstwa prefabrykujące kaczuk, zakupywany u chłopów ulegają
zamknięciu. Jednocześnie ze wzrostem wywozu - kaczuku, kopry,
herbaty, kory chinowej i z zachowaniem na poziomie roku 1950
wywozu tytoniu, rudy cynowej, ropy naftowej, drewna teakowego i
kopalu, eksport takich towarów indonezyjskich jak smoła drzew-
na, kapok, kukurydza, orzeszki ziemne, olej palmowy, cukier i
pieprz - w roku 1951 spadał nadal.

Poniżej podajemy strukturę towarową indonezyjskiego im-
portu w roku 1951:

	1950		1951	
	ilość w tys. ton	wartość w mln. rupii indonez.	ilość w tys. ton	wartość w mln. rupii indonez.
Ogółem	2.791	1.638	2.538	3.060
w tym:				
ryż łuskany	332	169	409	219
mączka pszenna	54	22	126	59
ryby i przetwory rybne	16	12	50	55
produkty mleczarskie	27	30	34	47
tytoń i wyroby tytoniowe	50	21	8	36
tkaniny bawełniane	50	344	64	675
przędza bawełniana	15	81	6	49
nawozy sztuczne	77	19	58	15
cement	138	13	137	14
ropa naftowa i jej produkty	1.562	115	759	71
metale żelazne i wyroby z nich	88	52	148	94
artykuły farmaceu- tyczne i chemiczne	47	49	62	96
maszyny i urządzenia przemysłowe				
/z wyjątk. elektr./	22	77	24	92
motory spalinowe	5	29	6	-
maszyny rolnicze	0,3	0,8	0,5	1,3
urządzenia dla prze- mysłu energetycznego	5,7	19,0	6,6	29,9
samochody	4,1	13	23	51
motocykle, rowery i części zamienne do nich	3	10	18	60

Głównymi artykułami importu indonezyjskiego są - jak to wynika z wyżej podanej tabeli - żywność i towary powszechnej konsumpcji. Pomimo wysiłków rządu, aby ograniczyć import artykułów spożywczych drogą zwiększenia zasiewów ryżu, kukurydzy i innych roślin, w roku 1951 przywieziono więcej żywności niż w roku 1950.

Według danych Centralnego Urzędu Statystycznego, eksport indonezyjski w I kwartale 1952 r. wyniósł ogółem 1.832.812 t, wartości 1.723.699.000 rupii indonezyjskich w porównaniu z 1.406.583 ton wartości 811.489.000 rupii indonez. w analogicznym okresie roku 1951. Co do importu, to podane cyfry dotyczące tylko dwóch pierwszych miesięcy roku bież., a mianowicie: przywóz w styczniu i lutym 1952 r. wyraził się pod względem ilościowym wagą - 306.776 ton, pod względem zaś wartościowym - sumą 878.603.000 rupii indonez., wobec 125.879 ton i 235.096.000 rupii indonez. w takim samym okresie roku 1951.

Największe trudności dla indonezyjskiego handlu zagranicznego polegają obecnie na tym, że rząd nie może samodziel-

nie dysponować swymi bogactwami naturalnymi. Holandia, która niegdyś czerpała 25% swego dochodu narodowego z Indonezji, posiada tam jeszcze ogromne tereny naftowe /Royal Dutch Shell/, plantacje i złoża rud oraz skupia w swoich rękach handel hurtowy i żeglugę morską. Monopole amerykańskie zdobyły tam również duże wpływy po II wojnie światowej. Odnosi się to głównie do koncernów naftowych "Standard Oil Co.", "Caltex Pacific Petroleum Co.", /które pragną zwiększyć wydobycie ropy naftowej jeszcze w roku bież. do 2,3 mln beczek/ i kauczukowych "Goodrich Rubber Co", "Goodyear Tire and Rubber Co" i "United States Rubber Co". Firma "Fox and Sons" otrzymała na okres 15 lat monopol na wydobywanie cynku i bauksytów indonezyjskich, wskutek czego eksploatacja tych surowców na Bangka i Bulliton, a co za tym idzie i eksport tych metali stały się zależne od Amerykanów. Niezależnie od tego Stany Zjednoczone dostarczają Indonezji maszyn i urządzeń przemysłowych, między nimi urządzenia dla montażu samochodów Kaiser - Frazer.

Korzystając z wielkiego poparcia U.S.A. i częściowo na rachunek monopolistów amerykańskich, Japonia i Niemiec zachodnich wdziera się coraz jawniej na rynek indonezyjski, przy czym Japonia usiłuje przeniknąć nie tylko do przemysłu surowcowego, lecz zdobywa z powodzeniem rynek tanich artykułów powszechnej konsumpcji /jak na przykład rowery/. Niemcy zachodnie zdobyły w ostatnich czasach poważną pozycję na rynku indonezyjskim jako dostawcy maszyn, narzędzi i aparatury medycznej.

Spadek popytu na kauczuk na rynku w Singapore odbił się wysoce niekorzystnie na gospodarce Indonezji, której najważniejszym artykułem eksportowym jest ten surowiec.

Na składach i w portach południowej części Sumatry znajdują się setki tysięcy ton kauczuku. Nie mogąc zrealizować wyników swojej pracy, chłopci produkujący kauczuk zmuszeni są do porzucania swej ziemi i szukania zarobków w miastach, gdzie już i tak jest wielu bezrobotnych.

Kryzys w zbycie kauczuku wywołany jest polityką Stanów Zjednoczonych, które, wykorzystując swą sytuację importerów-monopolistów, pragną obecnie obniżyć ceny kauczuku. W tym świetle coraz wyraźniej dochodzą do głosu protesty przeciw zależności od U.S.A.

Pismo "Harian Rakiat", podkreślając, że przyczyną obecnej ciężkiej sytuacji jest podporządkowanie gospodarki krajowej interesom U.S.A., wzywa do "odrzućcenia tzw. "pomocy amerykańskiej". "Indonezja - pisze dziennik - powinna zawierać tylko takie umowy, które opierają się na zasadach równości i wzajemnej korzyści".

Katastrofalna sytuacja gospodarcza kraju wpłynęła również i na zmianę nastrojów w łonie samego rządu.

Według "Aussenhandels Nachrichten" rząd indonezyjski zamierza nawiązać bezpośrednie stosunki handlowe z krajami Europy Środkowo-Wschodniej. Austria, Węgry i Czechosłowacja wyraziły już chęć dostarczenia Indonezji towarów z pominięciem tranzytu przez Holandię, jak to dotychczas było praktykowane.

Minister informacji Indonezji podał do wiadomości, że od dnia 12 sierpnia br. będą obowiązywały w Indonezji trzy

kursy wymiany w zakresie importu. Na pewne kategorie artykułów luksusowych waluta zagraniczna nie będzie przydzielana.

W myśl uchwał powziętych przez parlament przed kilkoma miesiącami, import podzielony został na cztery kategorie, pod kątem widzenia kursu, jaki ma być stosowany.

Do kategorii pierwszej należą towary podstawowe, które nadal będą importowane po kursie 31,92 rupii za 1 funt. Kategoria druga - towary niepodstawowe, ale dużej użyteczności - mogą być importowane po kursie 63,82, czyli po kursie dwa razy wyższym od kategorii pierwszej. Kategoria trzecia obejmuje te przedmioty zbytu, na które waluta będzie nadal przydzielana. Artykuły te będzie można importować przy kursie 95,76 rupii za 1 funt, czyli po kursie trzy razy wyższym od towarów podstawowych. Do kategorii czwartej należą przedmioty zbytu, na import których waluty przydzielane nie będą.

Lista towarów, wchodzących w zakres wyżej wymienionych czterech kategorii, nie została jeszcze opublikowana. Narazie - aż do odwołania - zakazano bankom otwierać kredyty na import towarów.

F i n a n s e

Premier indonezyjski oświadczył w parlamencie, że obecna sytuacja gospodarcza jest bardzo niepomyślna. Deficyt budżetowy w poprzednim roku finansowym wyraził się sumą 4.000 mln rupii indonezyjskich.

Budżet Indonezji na rok 1952 przewiduje dochody w wysokości 9 mlrd. rupii, przy czym około 88% tej sumy przypada na opłaty celne. Deficyt budżetowy wyniesie w omawianym okresie również 4 mlrd rupii.

W I kwartale 1952 r. została zdewaluowana rupia indonezyjska. Parytet jej w stosunku do dolara przesunął się z 3.80 na 11.40.

Wydatki rządowe w I kwartale przekroczyły dochody o około 200 mln rupii. Zadłużenie rządu w stosunku do "Java Bank" wynosiło 1.342 mln rupii na początku 1952 r. i 1.675,5 mln rupii w kwietniu 1952 r. Zapasy złota nie wykazały żadnego wzrostu. W ciągu całego I kwartału utrzymywały się na poziomie 1.060 mln rupii.

Przez cały natomiast okres utrzymywały się w Indonezji silne tendencje inflacyjne. Od stycznia do marca br. ilość banknotów, będąca w obiegu, zwiększyła się z 3.069 mln rupii na 3.178 mln rupii.

I R A K

Handel zagraniczny

Ujemne saldo bilansu handlowego Iraku w r. 1951 wynosiło 23.861.000 dinarów irackich.

Poniżej podajemy strukturę geograficzną i towarową handlu zagranicznego Iraku w roku ubiegłym:

	Suma /w tys.dinarów irackich /	udział procentowy
<u>Import:</u>		
Ogółem	50.871	100
w tym:		
Wielka Brytania	17.198	34
Stany Zjednoczone	7.065	14
Włochy	3.635	7
Japonia	3.609	7
Ceylon	2.825	6
<u>Eksport:</u>		
Ogółem	27.010	100
w tym:		
Wielka Brytania	8.257	36
Holandia	3.850	14
Indie	2.623	10
Liban	2.238	8
Japonia	2.002	7

Główne pozycje w imporcie Iraku zajmowały wyroby przemysłowe, w eksporcie zaś produkty rolnicze, jak to obrazuje niżej podana tabela:

	Ilość /w tys. ton/	Suma /w tys.dinarów irack./
<u>Import:</u>		
tkaniny bawełniane /w mln. m2/	49,8	6,977
metale żelazne	83,7	6.291
cukier	76,1	5.707
herbata	9,5	4.046
urządzenia przemysłowe	...	3.833
<u>Eksport:</u>		
jęczmień	237,7	12.301
daktylę	330,1	5.596
bawełna	4,4	1.792
wełna	4,9	1.701
pszenica	43,5	1.490

I Z R A E L

Sytuacja gospodarcza

Handel zagraniczny

Rząd Izraela postanowił podjąć nowe kroki dla popierania importu surowców i eksportu fabrykatów.

Licencje importowe będą udzielane w przyszłości wszystkim przedsiębiorcom, pracującym dla potrzeb eksportu, z tym zastrzeżeniem, że waluta zagraniczna na zakup tych surowców nie powinna być dostarczana przez władze Izraela i że surowce są w rzeczywistości przeznaczone do produkcji towarów eksportowych.

Podając do wiadomości to nowe zarządzenie, Minister Handlu i Przemysłu stwierdził, że eksport izraelski wzrósł z \$ 35 mln w r. 1950 do \$ 44 mln w r. 1951, przy czym przewidyje się dalszy wzrost o 20 - 30%.

Udział towarów przemysłowych w eksporcie zwiększył się jednocześnie z 35% w 1949 r. do 50% w r. 1950 i do 64% w r. 1951. Jednakże przewidywania ministra nie spełniły się i wbrew przedstawionym uprzednio przez różne ministerstwa programom importu na rok 1952 w wysokości \$ 550 mln, Komisja Specjalna Ministerstwa Gospodarki opracowała nowy projekt przywozu na sumę \$ 260 mln. Jest to następstwem złej sytuacji dewizowej Izraela.

P r o d u k c j a

Jedna z największych fabryk włókienniczych "Lodzia" w Haifie, produkująca bieliznę i skarpetki, stoi przed koniecznością przerwania pracy. Dyrektor naczelny wyjaśnił, że mogłaby ona pozostać czynną tylko w takim wypadku, gdyby była zapewniona regularna dostawa surowców i istniała gwarancja, że 30% produkcji znajdzie zbyt zagranicą.

Doradcy naftowi rządu Izraela twierdzą, że możliwości wydobywania ropy na pewnych obszarach Izraela są zdecydowanie dobre. Zainteresowane towarzystwa naftowe amerykańskie, kanadyjskie i szwajcarskie informowały się już co do możliwości przeprowadzenia badań i produkcji. Zdaniem doradców, wiele innych jeszcze firm amerykańskich będzie mogła prowadzić w Izraelu poszukiwania nafty, jak tylko będzie uchwalona nowa "liberalna" ustawa naftowa, wniesiona obecnie do parlamentu.

F i n a n s e

W dniu 24.VI. upłynął w Izraelu termin wymiany starych banknotów na nowe i przerachowanie wkładów bankowych. Posunięcie te oznaczają w rzeczywistości przymusową pożyczkę. 10% wszystkich wkładów bankowych, które przekraczają sumę 50 funtów izraelskich, zostało zatrzymane i będzie spłacone po 15 latach, przy czym odsetki ustalono na 4%. Natych samych warunkach posiadacze starych banknotów 5 i 10-funtowych otrzymują kwotę o 10% mniejszą w nowych banknotach. Pozostałe pieniądze zamieniono na nowe w stosunku 1 : 1.

Wskutek tych zarządzeń zmniejszył się w Izraelu obieg pieniądza mniej więcej o 25 mln funtów izraelskich.

W dniu 7 czerwca br. ilość pieniędzy obiegowych wynosiła 115.468.000 funtów izraelskich.

W przemówieniu radiowym, w którym Minister Finansów doniósł o przymusowej pożyczce, zapowiedziane zostały również dalsze przymusowe pożyczki od ziemi i innych rodzajów własności.

Piasko zabiegów w Londynie o uzyskanie pożyczki na zakup ropy naftowej zmusiło rząd Izraela do wprowadzenia ograniczeń transportowych w celu zaoszczędzenia paliwa. Wprowadzony został zakaz używania aut prywatnych przez dwa dni w tygodniu i ograniczono ruch autobusów zarówno w miastach, jak i na terenie kraju.

K A N A D A

Sytuacja gospodarcza

Handel zagraniczny

W uzupełnieniu wiadomości z Nr 30/65 "WHZ" podajemy poniżej strukturę towarową handlu zagranicznego Kanady w maju roku bieżącego. /w mln dolarów kanadyjskich/

	m a j	
	rok 1951	rok 1952
Eksport	323,4	380,8
w tym:		
pszenica	27,1	58,8
inne zboża	11,5	16,3
papier gazetowy	47,2	47,7
tarcica	26,6	32,1
masa drzewna	31,5	26,4
aluminium i wyroby z niego	12,1	17,3
nikiel	9,0	15,2
cynk i wyroby cynkowe	6,2	7,7
ołów i wyroby ołowiane	5,2	4,1
maszyny i narzędzia rolnicze	10,7	11,5
azbest i wyroby azbestowe	7,2	8,7
ryby i przetwory rybne	8,6	7,3
metale szlachetne	4,1	4,8
samoloty i części zamienne do nich	0,7	4,7
Import	405,1	386,0
w tym:		
metale żelazne i wyroby z nich	133,2	149,8
drogocenne minerały	64,4	59,6
produkty rolne pochodzenia roślinnego	57,9	48,2
przędza i wyroby włókiennicze	51,1	29,3
metale nieżelazne	28,2	25,0
chemikalia	18,5	16,8
materiały drzewne i papier	12,0	10,9
bydło żywe i produkty hodowlane	10,5	7,4

W pierwszym półroczu roku bieżącego handel zagraniczny Kanady wykazał saldo dodatnie w wysokości 165 mln dolarów.

Dwanaście miesięcy ubiegłego roku gospodarczego dały globalny deficyt, wyrażający się cyfrą 122 mln dolarów z powodu znacznej nadwyżki importu nad eksportem do Stanów Zjednoczonych. W okresie pierwszych sześciu miesięcy roku 1952 istniał nadal deficyt w handlu z Ameryką Północną, jednakże był on silnie kompensowany przez nadwyżki wynikające z wymiany towarowej z innymi krajami, szczególnie z Wielką Brytanią.

F i n a n s e

Kanadyjskie zapasy w złocie i dolarach amerykańskich wynosiły na dzień 30.VI. roku bieżącego 1.828 mln dolarów. Podkreśla się, że wzrost rezerw bilonu amerykańskiego jest wynikiem zakupów waluty amerykańskiej przez rząd kanadyjski, mających na celu zahamowanie wzrostu kursu dolara kanadyjskiego.

L I B A N

Handel zagraniczny

Według danych opublikowanych w miesięcznym biuletynie statystycznym O.N.Z. deficyt handlu zagranicznego Libanu w I kwartale roku bieżącego wyniósł 20,7 mln funtów libańskich, wobec 16,0 mln fl.lib. w I kwartale roku ubiegłego. W okresie tym Liban importował towarów na sumę 28,0 mln funtów libańskich wobec 24,0 mln funtów libańskich w analogicznym okresie r. 1951, eksportował zaś odpowiednio na sumę 7,3 mln funtów lib. i 8,0 mln funtów lib.

P A K I S T A N

Handel zagraniczny

W I kwartale br. Pakistan posiadał ujemny bilans handlowy w wysokości 105 mln rupii.

Deficyt z obszaru dolarowego wynosił Rs 40,8 mln a z obszaru szterlingowego Rs. 116,5 mln. Z samą tylko Wielką Brytanią deficyt Pakistanu wzrósł do Rs. 59,2 mln. Po raz pierwszy od czasu podziału, Pakistan posiada ujemny bilans handlowy z Indiami w wysokości Rs. 12,2 mln oraz z Japonią - Rs 24,2 mln. Jedynie handel z krajami O.E.E.C. dał Pakistanowi nadwyżkę - Rs. 76,2 mln.

Rezerwy szterlingowe Pakistanu spadły o Rs. 130 mln w I kwartale z powodu znacznego importu głównie na rachunek rządu.

W kwietniu bieżącego roku pakistańskie firmy prywatne eksportowały drogą morską towarów na sumę Rs 110,3 mln, a w maju na sumę Rs 141,3 mln. Import wyraził się w tym okresie odpowiednio sumami Rs 173,1 mln i Rs 166,9 mln.

W celu zrównoważenia bilansu handlowego rząd pakistański postanowił ograniczyć import o 30%. 14 rodzajów towarów, a przede wszystkim tkaniny bawełniane, wyroby dziewiarskie, skórzane i tytoniowe i inne będą przywożone tylko na podstawie licencji specjalnych a nie na mocy "Open General Licence" jak to miało miejsce dotychczas.

S J A M

Sytuacja gospodarcza

Handel zagraniczny

Sjamskie obroty handlu zagranicznego wynosiły w styczniu roku bieżącego 909 mln batów, wobec 654 batów w styczniu r. 1951.

Import Sjamu w styczniu 1952 r. wzrósł w porównaniu z analogicznym okresem roku ubiegłego o 47% i wyniósł 455 mln batów, eksport zaś zwiększył się o 37% i wyraził się sumą 454 mln batów.

Produkcja

Sjamski przemysł kauczukowy przechodzi obecnie ciężki kryzys wskutek podyktowanego przez Stany Zjednoczone zakazu dostarczenia tego surowca Związkowi Radzieckiemu, Chinom Ludowym i krajom demokracji ludowej. Kauczuk leży na składach a dziesiątkom tysięcy robotników grozi zwolnienie z pracy.

Na mocy umowy zawartej ze Stanami Zjednoczonymi, miały one odebrać ze Sjamu 80% produkcji kauczuku jednakże w celu obniżenia jego ceny rząd U.S.A. w dużym stopniu ograniczył import tego artykułu.

Finanse

Bank Światowy zapewnił Sjamowi udzielenie mu w najbliższej przyszłości pożyczki. Pożyczka ta, biorąc również pod uwagę poprawę sytuacji walutowej, ma służyć realizacji projektów gospodarczych.

Należą do nich: budowa elektrowni wodnej pomiędzy Paku-ampo a Hiengmaj, które ma zasilać w prąd płaskowzgórza sjamskie i jego krańce; budowa sieci drogowej w całym kraju; budowa kilku cukrowni i fabryk worków jutowych, rozbudowa kopalni węgla i zbadanie terenów naftowych; rozbudowa produkcji cementu, która pokrywa obecnie zaledwie 10% zapotrzebowania

krajowego.

Do wykonania tego programu mają być użyte, oprócz wymienionych pożyczek krajowe środki finansowe. W tym celu podniesiony zostanie dziesięciokrotnie podatek gruntowy. Podniesiony będzie również podatek od samochodów, których Sjam posiada ponad 50.000. Dotknie to najbardziej Chińczyków, których jest w tym kraju blisko 3 mln i to przeważnie /75%/ niezamożnych.

Równocześnie z dniem 20 marca br. wprowadzona została kontrola dewiz dotycząca akredytyw i wszelkich płatności zagranicznych.

UMOWY HANDLOWE I PŁATNICZE

AUSTRIA - BULGARSKA REPUBLIKA LUDOWA

W uzupełnieniu wiadomości z nr. 26/61 "WHZ" podajemy, że umowa pomiędzy Austrią a Bułgarią zawarta została na okres do 30 czerwca 1953 r. Bułgaria poraz pierwszy po wojnie będzie eksportować pszenicę i żyto oraz znacznie zwiększy kontyngenty kukurydzy pastewnej, tytoniu, nasion roślin oleistych, ryżu i jaj. W zamian za to Austria poważnie zwiększy eksport takich wyrobów przemysłowych jak wyroby żelazne i stalowe, maszyny, wyroby elektrotechniczne, przyrządy optyczne, pojazdy mechaniczne, traktory, obrabiarki, wyroby metalowe, motory, papier i inne.

W 1951 r. Austria dostarczyła Bułgarii towarów o wartości 14 mln szylingów i otrzymała w zamian za to towarów za sumę 28,1 mln szylingów. W ciągu pierwszych czterech miesięcy bieżącego roku dostawy austriackie wyniosły 7,05 mln szylingów, zaś bułgarskie - 16,7 mln szylingów.

A U S T R I A - D A N I A

Pomiędzy Austrią a Danią zawarta została umowa handlowa, przy czym opublikowano dwie listy towarowe. Lista A, zawierająca austriackie towary eksportowane do Danii obejmuje m.in.: surówkę żelazną - 10.000 t, wyroby z wolframu, molibdenu itd - 250.000 koron duńskich, wyroby z żelaza i metalu - 1 mln koron, chemikalia - 50.000 koron, różne maszyny i aparaty - 1,4 mln koron, stal uszlachetniona i wyroby z niej /szczególnie nierdzewne/ - 1,5 mln koron, przyrządy optyczne, wyroby mechaniczne precyzyjnej itd - 250.000 koron, płyty spilśnione - 450.000 koron duńskich, papiery różne i wyroby z papieru - 750.000 koron.

Na liście B znajdują się między innymi następujące duńskie towary eksportowe: produkty jajczarskie - 900.000 koron duńskich, mleko w proszku - 300 t, ser - 300.000 koron, konserwy rybne - 1,5 mln koron, mięso wieprzowe - 1.800 ton, bydło rzeźne - 2.000 szt., szmalec wieprzowy - 2.000 t., agar-agar i żelatyna - 100.000 koron, suszona cykorja - 100.000 koron, nasiona - 300.000 koron, kryolit - 2.000 t, kwasy tłuszczowe i oleje techniczne - 1,3 mln koron, farmaceutyki - 2,2 mln koron, maszyny, aparaty itd. - 1,7 mln koron, aparaty medyczne - 50.000 koron, płyty korkowe - 75.000 koron.

A U S T R I A - I N D I E

Pomiędzy Austrią a Indiami zawarta została umowa handlowa na okres 1 roku, poczynając od 1 lipca br. Umowa przewiduje możliwość automatycznego jej przedłużenia, przy czym dołączone do umowy listy towarowe mogą być zrealizowane za rok przez obie strony.

Wspomniana umowa przewiduje również rozszerzenie obrotów towarowych pomiędzy Indiami a Austrią.

Indie będą dostarczać Austrii wyroby chałupnicze, dywany, koprę, oleje roślinne, olejki eteryczne, przyprawy korzenne, herbatę, tytoń, konopie, skórę surową, materiały drzewne, filmy, artykuły sportowe, kość słoniową, perły, oraz rudę żelazną i manganową. Dostawy austriackie dla Indii składać się będą z materiałów budowlanych, tkanin wełnianych, przędzy wełnianej, papieru gazetowego, stali wysokich gatunków, stopów, galanterii metalowej, instrumentów chirurgicznych, przyrządów geodezyjnych, farb, barwników, elektrycznych przyrządów pomiarowych, łożysk kulkowych i rolkowych, wyrobów gumowych i innych.

Umowa przewiduje, że rząd austriacki przyczyni się do wykorzystania indyjskiego transportu morskiego i powietrznego.

A U S T R I A - I S L A N D I A

Pomiędzy Austrią a Islandią podpisana została umowa handlowa i płatnicza na okres 1 roku.

Islandia dostarczy Austrii 4.500 t mączki rybnej, w zamian za co otrzyma 10.000 t nawozów azotowych.

Poza tym Austria zaproponowała Islandii dostarczenie rozmaitych towarów w zamian za islandzkie przetwory rybne; niektóre towary austriackie opłacane będą przez Islandię w walucie.

Wartość eksportu austriackiego do Islandii wyniosła w roku ubiegłym 10,1 mln szylingów, importu zaś - 6,2 mln. szylingów, a w ciągu 4 miesięcy 1952 r. - odpowiednio 8,4 mln szylingów i 0,9 mln szylingów.

A U S T R I A - P A K I S T A N

Pomiędzy Austrią a Pakistanem zawarta została nowa umowa handlowa.

W ramach tej umowy Austria otrzyma z Pakistanu następujące towary: jute - 9,500 t, bawełnę długowłóknistą - 2.500 t, bawełnę krótkowłóknistą - 300 t, mączkę rybną - 1.000 t, makuchy - 2.000 t, herbatę - 60 t, rudę chromową - 1.000 t, skóry i skórki - £ 50.000.

Austria dostarczy Pakistanowi m.in. surówkę żelazną - 20.000 t, papier gazetowy - 1.500 t, półfabrykaty aluminiowe 400 t, papier rotacyjny - £ 120.000, płyty spilśnione - £ 20.000, przędzę z wełny owczej - £ 60.000, przędzę bawełnianą - £ 75.000, przędzę z wełny drzewnej - £ 25.000, tkaniny bawełniane £ - 120.000, papier różnego rodzaju - £ 40.000, tekturę - £ 40.000, stal uszlachetnioną w sztabach, blachy itd. - £ 100.000, artykuły sportowe i myśliwskie - £ 30.000, sprzęt, rolniczy - £ 20.000, obrabiarki - £ 50.000, łożyska kulkowe - £ 15.000, maszyny budowlane - £ 30.000, motory Diesla i kompresory - £ 10.000, rozmaite maszyny i ich części - £ 125.000, elektryczne instrumenty i aparaty - £ 18.000,

obrabiarki radiowe - £ 100.000, zapalki - £ 60.000, wyroby żelazne i metalowe - £ 45.000.

W 1951 r. Austria otrzymała z Pakistanu towary o wartości 14 mln szylingów i dostarczyła w zamian za to towarów za 11,8 mln szylingów. W ciągu 4-ch pierwszych miesięcy br., import austriacki osiągnął 0,54 mln szylingów, eksport zaś - 5,88 mln szylingów. Na mocy zawartej umowy wartość wymiany towarowej ma znacznie wzrosnąć.

A U S T R I A - P O R T U G A L I A

Pomiędzy Austrią a Portugalią ustalone zostały listy towarowe na II półrocze 1952 r. Eksport portugalski obejmuje obok cyny, ferromanganu i ferrowolframu przede wszystkim 11.000 t kukurydzy, orzeszki ziemne, olej palmowy i kokosowy. Eksport austriacki składa się głównie z wyrobów metalowych, nawozów sztucznych, celulozy i papieru rotacyjnego.

B E L G I A - N I E M C Y Z A C H O D N I E

Pomiędzy Belgią a Niemcami zachodnimi zawarta została umowa handlowa na II półrocze br.

Kontyngent towarów belgijskich importowanych do Niemiec zachodnich, a nie podlegających liberalizacji wyniesie \$ 50 mln w tym /w milionach dolarów/: wyroby z metali żelaznych - 8,0, metale nieżelazne - 2,56, samochody i ich części zapasowe - 1,32, żarówki i lampy radiowe 0,08, wyczeski lniane - 0,12, produkty rolne - 1,0, kwiaty i sadzonki - 0,41, owoce - 0,37, ryby świeże i konserwowane - 0,1, mięso wieprzowe - 1,26, smalec - 0,30, konie zarodowe - 0,06, klej i żelatyna - 0,20.

B E L G I A - W I E L K A B R Y T A N I A

Pomiędzy Belgią a Wielką Brytanią zawarta została umowa handlowa na II półrocze 1952 r. Agencja Agefi podkreśla, że Anglia nie tylko nie zgodziła się na zwiększenie importu towarów belgijskich, lecz nawet zmniejszyła kontyngenty niektórych spośród nich.

B R A Z Y L I A - H I S Z P A N I A

W uzupełnieniu wiadomości z Nr. 30/65 podajemy, że w ramach umowy brazylijsko-hiszpańskiej Brazylia dostarczy Hiszpanii /w mln dolarów/: bawełnę - 5,0, tytoń - 3,3, kawę - 1,2, inne towary - 0,5. Na liście towarów, importowanych przez Brazylię z Hiszpanii znajduje się 38 pozycji w tym: oliwki, oliwa naturalna, owoce, ołów, maszyny do szycia, wyposażenia przemysłowe, rowery, drzewo korkowe.

B R A Z Y L I A - J U G O S Ł A W I A

Pomiędzy Brazylią a Jugosławią zawarta została umowa handlowa na okres dwóch lat. Wartość wymiany towarowej ma wynieść \$ 4,5 mln dla obu stron. Brazylia będzie eksportować przede wszystkim kawę, skóry i kakao wzamian za co otrzyma cement, metale i chemikalia.

C H I L E - W Ł O C H Y

Umowa kompensacyjna pomiędzy Włochami a Chile, której termin upłynął 1 lipca przedłużona została do dnia 31 października 1952 r. W okresie tym Chile dostarczy Włochom 30.000 t saletry wzamian za rozmaite towary włoskie.

CHINSKA REPUBLIKA LUDOWA - CZECHOSŁOWACJA

Pomiędzy Chińską Republiką Ludową a Czechosłowacją podpisany został w Pradze protokół przedłużający umowę handlową i płatniczą pomiędzy tymi krajami na r. 1952.

Czechosłowacja będzie eksportować wyroby przemysłowe, w zamian za co otrzyma z Chin surowce oraz artykuły rolne.

CHINSKA REPUBLIKA LUDOWA - FINLANDIA - Z.S.R.R.

W Moskwie podpisana została trójkątna umowa handlowa pomiędzy Chinami, Finlandią i Związkiem Radzieckim. Umowa ta przewiduje obroty towarowe w wysokości \$ 11 mln.

CHINSKA REPUBLIKA LUDOWA - RUMUNSKA REPUBLIKA LUDOWA

30 lipca podpisana została w Bukareszcie umowa handlowa i płatnicza na rok 1952 pomiędzy Chińską Republiką Ludową a Rumuńską Republiką Ludową.

Umowa płatnicza przewiduje wielki rozwój współpracy gospodarczej pomiędzy obu krajami.

Zgodnie z umową Rumunia będzie eksportować do Chin wyposażenie przemysłowe, wyroby przemysłu elektrotechnicznego, produkty naftowe, chemikalia i inne. Chiny z kolei dostarczą Rumunii metali żelaznych, rozmaitych olejów, herbaty i innych towarów.

C O S T A R I C A - W Ł O C H Y

Pomiędzy Costa Ricą a Włochami zawarta została umowa kompensacyjna na sumę \$ 1 mln w obu kierunkach.

Włoski import z Costa Rica składać się będzie z kawy, na eksport zaś /w tys. dolarów/ złoży się: wyposażenie przemysłowe - 270, wyroby włókiennicze - 210, artykuły spożywcze - 110, inne towary - 410.

C Z E C H O S Ł O W A C J A - F I N L A N D I A

Pomiędzy Czechosłowacją a Finlandią zawarta została umowa handlowa, która przewiduje eksport do Finlandii w wysokości 400 mln koron czeskich. Przedmiotem wymiany będą w pierwszym rzędzie wyroby przemysłowe, a mianowicie samochody ciężarowe i ich części zapasowe, motocykle, maszyny włókiennicze, elektryczne wyposażenia spawalnicze, obrabiarki, przyrządy precyzyjne, maszyny do szycia i do pisania, maszyny biurowe, chemikalia, szkło okienne, oraz szkło ogniotrwałe.

C Z E C H O S Ł O W A C J A - W I E L K A B R Y T A N I A

W pradze podpisana została czechosłowacko-brytyjska umowa handlowa. Równocześnie w Londynie przedłużono na dalsze 3 lata umowę płatniczą pomiędzy tymi krajami.

F R A N C J A - I R L A N D I A

Agencja France Press donosi, że pomiędzy Francją a Irlandią zawarta została umowa handlowa. Równocześnie uregulowano kwestię płatności za przewozy drogą morską.

F R A N C J A - P O Ł U D N I O W A R O D E Z J A

Z Salisbury donoszą o zawarciu umowy handlowej na 1952r. pomiędzy Francją a Południową Rodezją. Umowa przewiduje, że Francja importować będzie z Rodezji tytoń w zamian za zniesienie szeregu ograniczeń importowych dla towarów francuskich.

F R A N C J A - S Z W A J C A R I A

W ostatnich dniach ustalony został pomiędzy Francją a Szwajcarią modus vivendi na III kwartał 1952 r. Szczegóły tej umowy nie zostały narazie opublikowane.

F R A N C J A - W I E L K A B R Y T A N I A

W końcu lipca zawarty został układ pomiędzy Francją a Wielką Brytanią odnośnie uregulowania obustronnej wymiany towarowej na III kwartał 1952 r.

G R E C J A - N O R W E G I A

Pomiędzy Grecją a Norwegią przedłużona została umowa z 12 marca 1949 r. do końca roku bieżącego.

Eksport towarów greckich do Norwegii, które objęte są norweskimi wolnymi listami będzie odbywał się zgodnie z przepisami OEEC. Import do Grecji towarów norweskich będzie odbywał się w ramach greckiego programu importowego.

Co się tyczy towarów greckich nieobjętych wolnymi listami oba rządy postanowiły ustalić następujący kontyngent: owoce suszone - 2,5 mln koron, inne towary /w tym wino/ - 125.000 koron. Poza tym rząd grecki wyda licencje importowe na następujące towary norweskie: tran - 900.000 koron, koncentraty witaminowe - 25.000 koron, płyty ściennie - 50.000 koron, papier /prócz gazetowego/ i karton 1 mln koron, włókno sztuczne - 40.000 koron, haczyki rybackie - 150.000 koron, różne inne towary - 100.000 koron.

Rząd grecki zobowiązuje się po uzgodnieniu z greckimi eksporterami udzielić licencji eksportowych do Norwegii do wysokości 35.000 t bauksytu.

INDIE. - PAKISTAN

Pomiędzy Indiami a Pakistanem zawarta została umowa handlowa na okres 1 roku z ważnością do 30 lipca 1953 roku. Wśród artykułów importowanych z Pakistanu do Indii a wymienionych w listach znajdują się między innymi: skóry surowe, skóry z włosiem i ryby, eksport zaś do Pakistanu obejmuje pewne rodzaje żelaza i stali, materiały kolejowe, drewno i pewne typy maszyn.

W liście załączonej do układu nie podano juty i bawełny /dwóch głównych artykułów importu indyjskiego/ ani ilościowo, ani wartościowo. Zdaniem kół miarodajnych - jest to wynikiem odmowy Pakistanu zniesienia opłaty w wysokości około 3 1/4 rupii pakistańskich od maund'a surowej juty eksportowanej do Indii, która to opłata znacznie podnosi koszty produkcji indyjskich wyrobów jutowych. Co się tyczy bawełny nie została ona wymieniona w liście ze względu na kontrolę cen bawełny pakistańskiej, nie zachęcającej importerów do kupna.

Jednakże pominięcie juty i bawełny, nie wpłynęło na zahamowanie obrotów tymi towarami pomiędzy obu państwami, ponieważ układ przewiduje, że handel nie powinien ograniczać się do towarów wymienionych w listach.

NIEMIECKA REPUBLIKA DEMOKRATYCZNA - NIEMCY ZACHODNIE

Zachodnio-niemieckie ministerstwo gospodarki podało do wiadomości, że N.R.D. i Niemcy zachodnie uzgodniły drugą listę towarową w ramach istniejącego układu handlowego. Wartość obrotu towarowego N.R.D. z Niemcami zachodnimi ma wynieść 400 mln DM. Pierwsza lista towarowa z 5 maja br, przewidywała wymianę towarową wartości 67 mln DM. Obopólne dostawy towarów na mocy drugiej listy mają być zrealizowane do końca br. Jeśli chodzi natomiast o pertraktacje w sprawie zawarcia nowego układu handlowego na rok 1953, to rozpoczną się one prawdopodobnie już w sierpniu br.

Dostawy zachodnio-niemieckie będą obejmowały towary żelazne i stalowe, wartości 29 mln DM, włókiennicze 20 mln DM, artykuły chemiczne - 20 mln DM jak również instrumenty elektryczne, samochody i skórę. Dostawy N.R.D. będą obejmowały m.in. tekstylia wartości 40 mln DM oraz chemikalia - 22,5 mln DM.

Ponadto N.R.D. dostarczy 700.000 ton brykietów węgla brunatnego dla zachodniego Berlina. Dostawy mają rozpocząć się w przyszłym tygodniu.

Nowe to porozumienie nastąpiło w czasie, kiedy handel między N.R.D. i Niemcami zachodnimi, z wyjątkiem dostaw na mocy listy towarowej z 5 maja br, praktycznie przestał istnieć.

S Z W A J C A R I A - S Z W E C J A

Szwajcarsko-szwedzka umowa handlowa z 20.VII.1951 r. przedłużona została o dalszy rok do 30 czerwca 1953 r. Zmiany list towarowych są bardzo nieznaczne. Obroty handlowe pomiędzy obu krajami są w przeważnej części zliberalizowane już od ubiegłego roku. W ciągu ostatniego półrocza szwedzki import ze Szwajcarii wyniósł 15 mln koron szwedzkich, eksport zaś 10 mln koron szwedzkich. Obroty towarowe niezliberalizowane mają znacząco mniejszą objętość i są sobie mniej więcej równe.

W I E L K A B R Y T A N I A - W Ł O C H Y

Zgodnie z umową handlową, zawartą niedawno pomiędzy Wielką Brytanią a Włochami, eksport włoski do Anglii w II półroczu br. obejmuje 25.000 t ryżu i 3.200 t konopi. Wielka Brytania wywiezie do Włoch w tym samym okresie 1 mln węgla i 2.000 t. białej blachy.

Agencja Agefi wskazuje, że włoskie koła handlowe są nie zadowolone z powodu odmowy Wielkiej Brytanii zwiększenia importu owoców, jarzyn i tekstylii z Włoch.

REGLAMENTACJA OBROTÓW HANDLOWYCH

A U S T R I A

Ułatwienia proceduralne w handlu zagranicznym

Austriackie ministerstwo gospodarki wydało w dniu 25 lipca 1952 r. zarządzenie, udzielające Centralnemu Urzędowi dla Eksportu i Importu umocowania do samodzielnego załatwiania niektórych spraw handlu zagranicznego bez obowiązku zwracania się do Wydziału - przez co tryb postępowania w tych sprawach ulegnie uproszczeniu i przyspieszeniu.

Przy eksporcie odpada konieczne dotychczas zwracanie się do Wydziału, a to w przypadku, gdy transakcja dokonuje się w ramach umowy handlowej, a zapłata ma być uiszczona w ramach umowy płatniczej. Jednak i w tym przypadku zwrócenie się do Wydziału będzie nadal konieczne przy wnioskach, dotyczących eksportu drewna, papy, celulozy, papieru drukarskiego, skóry, środków żywnościowych, bydła, surowców i półfabrykatów sektora metalowego oraz surowców, półfabrykatów i towarów gotowych sektora tekstylnego /poza konfekcją/.

Umocowanie do udzielenia zezwoleń na import towarów zliberalizowanych pozostaje w mocy. Centralny Urząd dla Eksportu i Importu władny jest bez współudziału Wydziału zezwalać na zmianę cen, może jednak również samodzielnie odmówić wnioskowi o zezwolenie na import, bądź jeśli ono nie odpowiadało wytycznym polityki handlowej, bądź jeśli w przeciągu dwóch miesięcy nie był możliwy przydział dewiz.

B R A Z Y L I A

Kontrola importu

Brazylijska Komisja Doradcza dla Handlu Zagranicznego postanowiła wstrzymać wydawanie licencji importowych w odniesieniu do następujących towarów:

opon - z wyjątkiem specjalnych przypadków, gdy typ opon nie jest produkowany w Brazylii. Wóz opon i dętek w związku z importem pojazdów mechanicznych będzie dozwolony jedynie po otrzymaniu zgody specjalnej komisji /Special Rubber Defence Commission/;

kordonu - dla produkcji opon;

plyt gramofonowych - z muzyką lekką;
plyt szellakowych - do produkcji plyt gramofonowych.

CHILE

Dalsze utrudnienia importu

Chilijskie Ministerstwo Gospodarki wydało w czerwcu 1952 r. zarządzenie, aby Narodowa Rada Handlu Zagranicznego, udzielając licencji importowej, stwierdzała ponadto w każdym przypadku "pilną konieczność" odnośnego importu; bez takiego stwierdzenia nie zostaną importerowi przydzielone dewizy, a to z powodu chwilowego ich niedostatku.

Odnosi się to również do importów, dokonywanych po wolnym kursie dewiz.

Zakaz importu wielu towarów

W celu oszczędzania dewiz, wydało chilijskie Ministerstwo Gospodarki w lipcu 1952 r. zarządzenie, którym zakazuje importu około tysiąca artykułów przemysłowych, wytwarzanych w kraju, m.in. tekstylii, wielu środków żywnościowych i używek.

Towary zakazane mogą być importowane jedynie pod warunkiem, że zostaną zapłacone dewizami, pochodzącymi ze sprzedaży za granicą win chilijskich.

DANIA

Premiowanie eksportu

W ślad za informacją z numeru 30/65/ WHZ donosimy, że Parlamentarna Komisja Zaopatrzenia wyraziła zgodę na premiowanie duńskiego eksportu do krajów dolarowych.

Premiowany jest jedynie eksport towarowy /nie transakcje usługowe/ i to eksport bezpośredni /nie reeksport/.

Premia wynosi: 10% wartości ceny dolarowej; jeśli zaś odnośny towar został wytworzony z surowców nabytych za dolary - 10% wartości ceny netto.

Premie zostają udzielone w postaci waluty EPU na pokrycie wolnego importu z krajów Europy Zachodniej, jednakże import wielu towarów nie będzie w tej drodze możliwy, np. import towarów racjonowanych w Danii /cukier, kawa, paliwa/, import towarów, podlegających duńskiej ustawie weterynaryjno-aptekarskiej, import towarów, które wolno sprowadzać jedynie autoryzowanym importerom /wino, spirytualia/, import używanych samochodów osobowych i motocykli, import świeżych owoców /poza winogronami/ itd.

Takie lub podobne premiowanie eksportu płatnego w dolarach istnieje we Francji, Włoszech, Norwegii, Austrii, Szwecji, Holandii, Niemczech zachodnich i Finlandii.

E G I P T

Ograniczenia importowe

W związku z ostatnio wydanymi ograniczeniami importu, importerzy egipscy obowiązani są deponować w bankach egipskich 100% wartości importowanego towaru w przypadkach, gdy zapłata następuje w drodze akredytywy. Na tej jedynie drodze istnieje przeto gwarancja, że nastąpi przekazanie waluty, gdy towar nadejdzie. Jest więc w tych warunkach wskazane przyjmować zamówienia z Egiptu jedynie za akredytywą.

I N D I E

Cofnięcie zakazu reeksportu herbaty

Rząd indyjski zezwolił na reeksport herbaty indyjskiej z Anglii do państw europejskich - poza Irlandią.

Zakaz reeksportu do Kanady i USA nie został cofnięty.

J U G O S Ł A W I A

Zakaz eksportu produktów rolnych

Z powodu katastrofalnego nieurodzaju, wydała Rada Gospodarcza Jugosławii bezwzględny zakaz eksportu najważniejszych produktów rolnych, jak: pszenica, owies, żyto, kukurydza oraz pasze.

Równocześnie rząd zakazał przedsiębiorcom wywozu złomu, żeliwa, aluminium, wytworów miedzianych i cynkowych oraz drewna - prawdopodobnie w celu umożliwienia zorganizowanej wymiany tych artykułów za zagraniczne środki żywności. Zwiększony ma być również eksport mięsa.

K O L U M B I A

Uchylenie kontroli eksportu

Rząd Kolumbii zniósł kontrolę eksportu dla szeregu produktów rolnych i wytworów przemysłowych. Należą tu: tytoń, cukier, ryż, kukurydza, skóry, tekstylia, cement i piwo.

Wpływające dewizy, spodziewane na skutek zniesienia kon-

troli eksportu tych towarów, będą mogły być użyte na zakup towarów, figurujących dotychczas na listach towarów, których import był zakazany.

M E K S Y K

Zakaz eksportu cukru

Donoszą, że rząd Meksyku nie będzie udzielał w roku bieżącym żadnych licencji na eksport cukru meksykańskiego.

Licencje importowe

Na zasadzie zarządzenia Ministra Handlu z dn.19 czerwca 1952 r., opublikowanego w Diario Oficial z dn.23 czerwca, wymagane są licencje importowe dla dalszych następujących towarów:

- poz.1.12.00 - skór wyprawionych lub niegarbowanych wszelkiego rodzaju bydła;
- poz.1.30.01 - skórek surowych wszelkiego rodzaju, bez włosów, grubości powyżej 1 cm;
- poz.1.30.02 - bydlęcych skór w całości, garbowanych, bez włosów, o ile waga poszczególniej skóry nie przekracza 1,5 kg, a grubość jest większa niż 0,6 mm;
- poz.1.30.09 - skór garbowanych, bez włosów;
- poz.1.30.10 - skór garbowanych wszelkiego rodzaju z włosiem.

N O W A Z E L A N D I A

Rewizja ograniczeń importowych

Board of Trade Nowozelandii w komunikacie z daty 5-go czerwca 1952 r. podaje, że rozważyło obiekcje zgłoszone w odniesieniu do proponowanego wyjęcia spod licencji importowej niektórych towarów jak: poz.Ex.61/7/: sera, masła i miodu; poz.Ex 136/2/: koszul męskich i pyjam niedzielnych, wzgl. produkowanych z materiałów niedzielnych; poz.Ex 136/9/: męskich i chłopięcych koszul dzianych, bielizny wełnianej innej, aniżeli dzianej; poz.Ex 136/9/: bielizny wełnianej dzianej; poz.Ex 279/1/: atramentu; poz.Ex 300/1/: kalki; poz.Ex 333/1/: broni, pługów, siewników; poz.Ex 333/3/: niektórych części zapasowych do maszyn rolniczych.

Board of Trade pozostawia uchylenie kontroli jednakże aż do czasu stosownego do zrewidowania odnośnych stawek celnych, co przypuszczalnie nastąpi przed 1.IV.1953 r.

Zmniejszenie importu prywatnego

Rząd Nowej Zelandii postanowił kwotę dewiz przydzielonych na import prywatny, obniżoną już w tym roku, obniżyć na rok przyszły do połowy i polecił bankom, by na rok 1953 nie wydały więcej niż 40% sumy dewiz udzielonych w roku bieżącym.

Przydzielenie dewiz na import rządowy pozostaje bez zmian.

S T A N Y Z J E D N O C Z O N E A.P.

Kontyngenty eksportowe

Ogłoszone na okres IV kwartału amerykańskie kontyngenty eksportowe na metale wykazują poważne redukcje wywozu całego szeregu gatunków stali.

Jest to naturalny objaw w wyniku braku stali z powodu strajku w przemyśle stalowym. Zezwolenia na wywóz normalnej stali /carbon steel/ będą wydawane w IV kwartale jedynie na cele "istotne" /essential/. Kwotę eksportową na IV kwartał ustalono na 472.800 ton, czyli o 20% mniej, aniżeli w III-im kwartale.

Kwota eksportowa na stopy ze stali została obniżona z 23.000 do 18.400 ton.

Eksport miedzi w tym samym okresie ulegnie tylko nieznacznej redukcji, a mianowicie do 10,32 mln. lbs. w przeciwstawieniu do 10,46 mln. lbs. za III kwartał.

Natomiast kwota eksportowa na aluminium została podniesiona do 6 mln.lbs., czyli podwoi się w stosunku do kwoty III-go kwartału.

Uchylenie zakazu eksportu stali

W dniu 4 sierpnia 1952 r. rząd amerykański uchylił wprowadzony w związku ze strajkiem w przemyśle stalowym bezwarunkowy zakaz eksportu pewnych gatunków stali, używanych w przemyśle zbrojeniowym.

Niemniej eksport stali wymaga - tak jak w czasie sprzed zakazu - uzyskania licencji od Office of International Trade /OIT/.

S Z W E C J A

Ponowne zmniejszenie importu z krajów dolarowych

Rząd szwedzki postanowił ponownie zmniejszyć import z krajów dolarowych, a to przez obniżenie przeznaczanej na

import na II półrocze 1952 r. kwoty 500 mln. kor. na 400 mln. kor., co uzasadnia spadkiem eksportu celulozy do USA oraz zmniejszeniem się wpływów dolarowych za frachty okrętowe.

W okresie powyższym Szwecja wwiezie mniej maszyn, blach, chemikali i metali amerykańskich, a zamiast planowanych 900.000 ton węgla amerykańskiego - tylko 500.000 ton.

U R U G W A J

Złagodzenie ograniczeń importowych

Po zawieszeniu wszystkich urugwajskich licencji importowych, w dniu 14.4. b.r. rząd urugwajski złagodził zakaz importu. Odnosne zarządzenie pozwala na import towarów z Argentyny, Holandii, Belgii, Niemiec zachodnich, Austrii, Finlandii, Francji i Szwecji na sumę \$ 5,1 mln., obejmujący głównie maszyny, materiały budowlane i pojazdy. Nowe zarządzenie nie dotyczy obszaru szterlingowego i dolarowego, przypuszczalnie ze względu na brak dewiz; spowodowany zmniejszeniem się eksportu wełny, mięsa i innych podstawowych artykułów eksportu urugwajskiego.

W I E L K A B R Y T A N I A

Import obrabiarek

Należy liczyć się z możliwością ponownego wprowadzenia surowej rządowej kontroli importu obrabiarek dla celów cywilnych. Obrabiarki są obecnie importowane na podstawie licencji tzw. open general, niezależnie od importu amerykańskiego. Przemysł ma przeciętnie portfel zamówień na przeszło dwa lata i pomimo faktu, że ostatnio tempo nowych zamówień zaczęło słabnąć, to jednak nie powinno być trudności z utrzymaniem obecnego poziomu, wynoszącego ca 16 do 20 mln. funtów. Ceny brytyjskie są również niskie, jeżeli nawet nie niższe od cen konkurencji zagranicznej. Być może będą tu stanowić wyjątek Niemcy zachodnie, których groźna konkurencja stale wzrasta.

Import owoców

Import owoców pochodzenia europejskiego ulegnie znacznym ograniczeniom ze względu na deficyt bilansu płatniczego.

Będą dokonywane próby importu owoców australijskich.

C Ł A

G.A.T.T.

Konferencja w przedmiocie redukcji ceł

W drugiej połowie lipca 1952 r. odbyła się w Genewie konferencja rzeczoznawców państw GATT, mająca zbadać propozycję przedłożoną przez Francję na 6 Sesji GATT w przedmiocie powszechnej obniżki stawek celnych o 30%, a to w trzech kolejnych "ratach" rocznych, zawsze o 10%.

Wyniki konferencji, obejmujące wszystkie aspekty tego zagadnienia, zostaną przedłożone na najbliższej siódmej Sesji GATT, mającej się odbyć w Genewie od dnia 2 października 1952 r.

Na porządku dziennym tej Sesji figurują między innymi następujące kwestie: zagadnienie odzyscia ograniczeń importowych w szeregu państw członkowskich, sprawa przystąpienia Japonii do GATT, oraz sprawa skarg wynikających z nowej fali protekcjonizmu w Stanach Zjednoczonych.

B R A Z Y L I A

Zmiana tyryfy celnej

Brazylia przedłużyła moc obowiązującą dekretu z dnia 20.XII.1951 r. odnoszącego się do taryfy celnej, wprowadzając do niej niektóre, zmiany, które dotyczą m.in.:

poz.taryfy:	towar:	jednostka ^{x/}	stawka /kruzeiros/
5	<u>Inwentarz żywy:</u>		
Ex/1	bydło	sztuka	79,80
Ex/2	owce	"	34,72
	<u>Uwaga:</u> Import byków, tryków itp, sprowadzanych przez hodowców rejestrowanych w Ministerstwie Rolnictwa, posiadających farmy hodowlane, jest w o l n y od cła.		
12	<u>Pióra:</u>		
/1	strusie, pawie itp,długości powyżej 15 cm	kg P.L.	20.00
/2	strusie,pawie itp,długości poniżej 15 cm	gr P.R.	0.50

37		<u>Skóry surowe i wyprawione:</u>		
	Ex/8	bez włosa-giemzowa/zam- szowa/	kg P.L.	16.00
107		<u>Sery:</u>		
	Ex/2	gorgonzola	kg P.L.	5.60
	Ex/2	bel paese	kg P.L.	6.95
	Ex/227	<u>Orzechy laskowe:</u>		
	/1	w łupinie	kg P.B.	wolne
	/2	wylupane	kg P.B.	0.25
322		<u>Cewki, szpulki, rurki z ja- kiegokolwiek drzewa:</u>		
	/1	małe, do nawijania	kg P.L.	2.10
564		<u>Papier:</u>		
		bibułka do papierosów	kg P.L.	5.00
582		<u>Cement:</u>		
	/2	biały lub magnezjum	t. P.R.	145.50
608		<u>Talk:</u>		
	/1	surowy, w proszku	t. P.B.	476.00
834		<u>Gwoździe do butów:</u>	kg P.L.	3.00
857		<u>Czopy, kurki:</u>		
	/2	o wadze od 5-15 kg	kg P.L.	2.24
		powyżej 15 kg	kg P.L.	1.82

x/ Skróty podane niżej oznaczają: kg = kilogram,
gr = gram, P.L. = waga obejmująca bezpośrednio
opakowanie /legal weight/, P.R. = waga netto,
P.B. = waga brutto.

EGIPT

Podwyższenie niektórych stawek celnych

Gabinet egipski uchwalił w dniu 6 sierpnia 1952 r.
- aby powiększyć dochody skarbu państwa - podnieść stawki cel-
ne na tytoń i napoje alkoholowe oraz na towary perfumeryjne
i inne luksusowe.

M E K S Y K

Zmiana tyryfy celnej

Dekretem z dnia 27.V.br. opublikowanym w Dario Oficial
z dnia 24.VI.br. z mocą obowiązującą od 29.VI.52 r. wprowa-
dzono podwyżkę cła w odniesieniu do importu papieru /poz.tary-
fy: 7.51.00; 7.51.02; 7.51.10 do 7.51.13; 7.51.30; 7.51.31.

Podwyżka wynosi w stosunku do poprzednich stawek od 0.05-0.20 pesos plus odpowiedni procent /30-45%/ ad valorem.

S T A N Y Z J E D N O C Z O N E

Przywrócenie cła importowego od ołowiu

Prezydent Truman podpisał w dniu 25 czerwca 1952 r. dekret przywracający cło importowe od ołowiu z dniem 26 czerwca 1952 r. Cło musiało zostać przywrócone, albowiem notowania cen za ołów wynosiły przez pełny miesiąc mniej niż 18 centów.

Przedłużenie zwolnienia od cła importowego

złomu metalowego

Prezydent Truman podpisał w dniu 15 lipca 1952 r. dekret przedłużający okres zwolnienia od cła importowego złomu metalowego /poza ołowianym/ do czerwca 1953 roku.

Uprzywilejowane cło importowe od olejów

ziemnych

Amerykańskie władze celne ogłosiły w dniu 5 sierpnia 1952 r. kwoty uprzywilejowanych importów olejów ziemnych, przy których cło importowe będzie niższe z 0,5 centa od galona na 0,25 centa od galona.

Kwoty te wynoszą /w milionach galonów/:

Wenezuela.....	2.957
Holandia /Royal Dutch/.....	930,86
Wszystkie inne kraje łącznie.....	1.090

